

ŽIVA ZAJEDNICA

D2384E

Svibanj/Mai 1985.

Broj **5** (61)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER

KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN

ERSCHEINUNGORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

Hodočašće mladih u Godini mladih

„Budućnost je Kristova“, poručio je mladima Ivan Pavao II. na Cvjetnicu 1985. Mladi su ga razumjeli. Na slici tri mlade Hrvatice iz Njemačke pred Sv. Petrom.

Crkva je svoje dobrim dijelom već učinila

Susret katoličke mladeži svijeta sa Sv. Ocem i međusobno u Rimu od 30. do 31. ožujka 1985. godine bio je najspektakularniji mladenačko-katolički prilog proslavi ove Godine mladih, kako su to i odredili Ujedinjeni narodi. I mora se priznati: Katolička je Crkva uzela ozbiljno proglas Ujedinjenih naroda i ovim susretom svoje učinila. Obavila je ona to na lijep i dostojanstven način: u molitvi, pjesmi, razgovorima, nagovorima i plesovima, u svetom zajedništvu mladih s Ivanom Pavlom II.

Rim je bio preplavljen djevojkama i mladićima sa svih strana vjetera. U središtu Petrove Crkve našlo se tih posljednjih ožujkskih dana ljeta Gospodnjega 1985. oko 250.000 mladih. Slučajnost, hobby? Ne! Dovala ih je svijest pripadnosti Crkvi kojoj je na čelu Papa. Umorni i nenaspavani, a radosni i raspjevani! Pa gdje to ima? Raznih jezika i običaja, iz raznih zemalja i još razli-

(nastavak na sl. str.)

U ovom broju

- Mladež u Vječnom gradu str. 1-3
- Bezobzirne podvale jugoslavenskog tiska str. 3-4
- Vjera-ateizam-sloboda str. 4
- J. S. Bach str. 5
- Za mlade str. 6-7
- Iz naših misija str. 8-11
- Socijalni savjetnik str. 13-14
- Marica i njezina „djeca“ str. 15
- Uskoro simpozij o kard. Stepincu? str. 16

(nastavak s prednje str.)

čitijih društvenih uređenja, mladi su katolici svjedočili radost što vjeruju u Krista, što pripadaju mladeži svijeta, kojoj je ipak budućnost u rukama, što pripadaju Crkvi koja je očima Ivana Pavla II u njima milovala i dragala rascvjetano proljeće (na Cvjetnicu!) svoga dvotisućnog života i hoda kroz povijest prema uvijek mladoj vječnosti. I nije im Papa ostao dužan. Srdačno ih je pozdravljao, hvalio, hrabrio i bodrio da budu ljudi, da budu ljudi Evanđelja. Sa svom odgovornošću i karzomom vrhovnog Učitelja u kršćanstvu kazao je: „Iako je čovjek ugrožen kao nikada, ne zaboravite da je Isus Krist Gospodin, Gospodin i slijedećeg tisućljeća”. To znači: budućnost je Kristova! Mladi imaju izabrati one vrednote, one moralne vrednote koje je Krist navijestio i za koje je život svoj položio. I sve će biti drukčije, sve će biti bolje.

Sve je promatrače zadivila velika prisutnost hrvatskih mladića i djevojaka iz Domovine. Bili su uistinu ti domovinski mladi skromni, tihi, disciplinirani i sretni. Bilo ih je iz svih biskupija, no najčešće se mogao vidjeti splitski i zagrebački natpis. Bilo ih je puno. I da su bili glasni poput Španjolaca, vjerojatno bi ostavili dojam da su najbrojniji. A oni su bili tako tihi, dragi i neupadni. U tri navrata čuli su ohrabrujuću riječ Petrova nasljednika na hrvatskom. I ne vjerujemo da je nisu upamtili.

Bilo je u Rimu i par stotina naših mladih iz Njemačke. Malo! Premalo, kad se uzme u obzir koliko se o tom hodočašću govorilo i kad se zna da naši mladi u

Katolička Crkva u hrvatskom narodu dovela je zavidno velik broj mladića i djevojaka na susret mladih u Rim. Kardinal F. Kuharić (desno) i splitski nadbiskup F. Franić imali su i zašto biti ponosni i veseli.

Njemačkoj nemaju ni izbliza financijskih teškoća s kojima se moraju boriti njihovi domovinski kolege. Planovi su bili veliki, a ostvarenja mršava. Frankfurt, Mosbach, Sindelfingen, Köln, Wuppertal, München, Mühlheim – to su uglavnom misije koje su dovele svoje mlade na ovaj jedinstveni skup. Malo, premalo. I još nešto. Najveći dio naših mladih iz Savezne Republike nije bio u audijenciji koju je Papa priredio za Hrvate 30. ožujka u podne. Nije bio, jer za audijenciju nije znao. Nitko mlade ni njihove vođe puta nije o tom obavijestio. Šteta!

Godina mladih još nije završila, pa vjerujemo da će gastarbajterski sinovi i kćeri sa svojim svećenicima i pastoral-

nim suradnicima naći načina da sadržajno, poručljivo i u velikom broju obilježe svoju godinu na misijskim i regionalnim sastancima i na XIV Susretu u Frankfurtu na Majni.

U Rimu se ima uvijek što vidjeti, doživjeti i naučiti. Uvijek, a na poseban način kad su u njemu upriličeni sastanci svjetskih razmjera, kao što je to bilo ovoga puta. Iako je masovnost ometala subjektivnost i spontanost mladih, iako programi za mlade, kako u Lateranu tako i na Trgu Sv. Petra, nisu bili odveć maštoviti niti sasvim po mjeri mladih, ostaje činjenica da nitko od sudionika na Susretu neće tako lako zaboraviti ta dva radosna dana provedena u gradu na Tiberu.

Ignacije Vugdelija

Kako sam doživio hodočašće mladih u Rim?

U petak 29. ožujka 1985. pošla je grupa mladih autobusom iz Frankfurta u Rim. U autobusu su bili mladi iz Frankfurta, Offenbacha, Mühlheima i po jedan iz Hannovera i Karlsruhea. Ukupno: četrdesetero mladih i dva svećenika – fra Josip Vrdoljak i fra Ignacije Vugdelija. Na putu je bilo jako veselo i moglo se mnogo toga vidjeti. Sutradan smo oko 9.30 sati stigli u Rim. Najprije smo malo pogledali Rim, a zatim pošli u svoj hotel. Poslije kratkog odmora u hotelu obukli smo narodne nošnje i pošli u Lateran na susret sa Sv. Ocem. Tu je bilo mnogo mladih iz cijeloga svijeta. Kad sam vidio toliko mladeži, vrlo

sam se obradovao pa sam s drugima stalno ponavljao „Viva il Papa”. Bilo je jako lijepo. Nadao sam se pozdraviti Papu, ali mi zbog velikog mnoštva to nije uspjelo. Sveti je Otac radosno gledao to veliko mnoštvo mladeži i stalno se smijehio. A došlo je u Rim i puno autobusa iz Domovine. Poslije susreta sa Sv. Ocem mnogi su nas htjeli slikati u narodnim nošnjama.

Sutradan, na Cvjetnicu, prisustvovali smo Misi sa Sv. Ocem. Prije Mise mladi su pjevali „Osana” i mahali palminim granama. Ja sam imao vjerojatno najveću palminu granu na

toj Misi. Ljudi su mi, jer nisam previše velik, pravili mjesto da mogu proći. Na svršetku sv. Mise Papa nas je pozdravio na hrvatskom. Poslije Mise obišli smo katakombe i crkvu sv. Pavla izvan zidina.

U ponedjeljak 1. travnja pošli smo, nakon posjeta „vječnom gradu”, u Veneciju. Vozili smo se brodom do crkve Sv. Marka gdje smo ostali oko dva sata. Zatim smo krenuli u Padovu gdje smo i prenoćili. Sutradan smo obišli baziliku Sv. Ante i crkvu Sv. Leopolda Mandića. Kad smo sve to lijepo razgledali i pomolili se, krenuli smo preko Brennera u Frankfurt.

Sada, nekoliko tjedana kasnije, uvijek se sjećam toga lijepog hodočašća i siguran sam da ću ga uvijek nositi u srcu.

Anie Omazić, Frankfurt/M.

Na rubu jednog hodočašća

Od pamtivijeka je rad s mladima bio delikat. I svaki uspjeh s mladima, vrijedio je. I svatko se ponosio ako je uspio s mladima. I svatko se oduvijek borio da mladi budu na njegovoj strani. A mladi? U mnogo slučajeva nisu pitali za razloge, oni su radije pustili srce da ih vodi. Tako je bilo i ovogodišnje hodočašće mladih u „Godini mladih” Vječnom gradu. I skupili se mladi sa svih strana svijeta, skupili se u velikom broju. O tome je pisano u vjerskom i laičkom tisku. Nažalost se ostalo na površinskom, perifernom događanju.

U nekim novinama i članima se i pretjeralo, zlobno iskrivljeno. A mladi? Oni su se sastali, neopterećeni prošlost, otvoreni i prijatelji jedni drugima, upravljani prema budućnosti. I vidio sam nešto neobično u Vječnom gradu.

Doživio susret mladih i susret s mladima. Dva svijeta mladih, a opet jedan svijet. Mlade rođene u tuđini, neopterećene dnevnim zadjevicama grude rodne, otuđene u smislu odgojno-sustavnih metoda. I mlade s rodne grude, domaće – kamenjare, ravničare i gorštike za koje je i naglasak u rječniku znak rezerviranosti! Taj susret ispred Sv. Jeronima trebalo je doživjeti. Za-

nosna rijeka mladosti koja struji neobičnošću, raznolikošću, govori razne jezike, misli... Rijeka tiha i nemirna koja teče prema Prvaku apostolskom. „Nije nas nikada ovoliko bilo!” – čuo sam od starijih. I pjevalo se, i veselilo se, i bilo je lijepo. Zaista je bilo lijepo! Na Trgu sa Svetim Ocem. Nestalo je misli svakidašnjice, prestalo se misliti na monolitnost nacija. „Jerusalem, Jerusalem, di nuovo riedificata, ponovno sazidani”... -odzvanjalo je iz tisuća mladih grla. I u svakoj pjesmi ponavljan mir! Mir za kojim treba težiti, Kristov mir. „Za ljubav moje braće, za ljubav mojih prijatelja, reći ću, reći ću: mir tebi!” I mir se spustio na palmine i maslinove grančice, na duše raspjevane mladosti. Gospode, pa zašto tako ne bi bilo zauvijek! Napravimo šatore, ostanimo zajedno, ne razilazimo se više! Sveti Oče, hvala za riječi ohrabrenja!

Mi mladi – mi mladi se vraćamo u budućnost domovine. Ne marimo što se to o nama priča. Mi znamo tko nas neće iznevjeriti. Mi sanjamo o miru, o vječnom Jeruzalemu, mi smo spremni za dugo putovanje. Mi mladi rođeni u sjeni ruhrskih dimnjaka, mi mladi s burom u ušima, ostajemo nositelji svjetla sutrašnjice.

Stjepan Maleš

Mladi iz misija Wuppertal, Neuss i Düsseldorf sa svojim voditeljima na Trgu Sv. Petra

Jugoslavenske novine o susretu mladih iz Crkve u Hrvata s Papom u povodu Međunarodne godine mladih

OSMICA-NOVOSTI, Beograd, 11. travnja. – „Grabljivice iz palmine krošnje” (Goran Moravček u tekstu sa šest fotografija piše što je vidio u Vatikanu na susretu mladih s Papom 31. ožujka. Ističe se: „Mladi iz nekih naših gradova, koji su dovedeni na verski izlet u Rim i na poklonjenje Papi, bili su izloženi žestokoj neprijateljskoj propagandi, ponudama i ubeđivanjima da se late terorističkih akcija u svojoj zemlji. Vođe puta-sveštenici nisu svoje štićenike štitili čak ni – sa-vetom”).

NOVI LIST/GLAS ISTRE, 6. i 7. travnja. – „Misa s ustaškim porukama” (G. M. piše: „Kako je fašistička emigracija iskoristila dolazak oko pet tisuća mladih vjernika iz naše zemlje u Vatikan. Izlet u „vječni grad” trebao bi biti pouka, ne samo za organizatore sličnih putovanja, nego prije svega za roditelje, nastavnike, omladinske i partijske organizacije u školama. Oni bi se morali ozbiljnije zamisliti gdje su pogriješili dozvolivši tisućama, uglavnom malodobnih dječaka i djevojčica, mladića i djevojaka, ne samo da odu u Rim, nego da tamo budu izloženi vrlo agresivnoj propagandi onih, koji još uvijek imaju krvave ruke i kojima su smrt i klanja životna filozofija”).

BORBA, Zagreb, 11. travnja. – „Od kapelice do rimskih propovijedi” (Rajko Vujatović piše na drugoj stranici u rubrici „izloženo” da je kardinal Franjo Kuharić u audijenciji kod pape za mlade hrvatske vjernike „ponovo napao naše socijalističko samoupravno društvo, naš sistem koji za njega predstavlja „napast za vjernike” (...). „Dok je ranije slične besjede kardinal Kuharić „pojao” pred licem vjernika u kapelicama na našim prostora, ovaj put zaputio se u Rim da to direktno saopći svetom ocu Ivanu Pavlu II, a to je već nešto drugo. Iako papa, barem ne javno, nije komentirao ovu kardinalovu izjavu, to ne znači da je nije razumio. Naprotiv činom šutnje papa je dao za pravo svome kardinalu. A i sam kardinal Kuharić dobro je znao kome nosi tu poruku, znao je da ide u audijenciju svom istomišljeniku”).

VJESNIK, Zagreb, 14. travnja. Pod naslovom „Vatikanska Cvjetnica podvale” Inoslav Bešker piše i ovo:

Već u srijedu, 27. ožujka, piše „Nedjeljna Dalmacija”, papa je primio prvu skupinu mladih katolika, djece naših radnika u Kölnu, a predvodio ih je misionar Kruno Vuku-

(nastavak na sl. str.)

Izabrali smo za Vas

Vjera – ateizam – sloboda

Potkraj siječnja održana je u Zagrebu promocija trećeg izdanja knjige dr. Esada Čimića „Drama ateizacije“. Tom je prigodom o aktualnoj temi ateizma i religije govorio i dr. Rudi Supek, sociolog, psiholog i filozofski pisac. Izrekao je neke naglaske u marksističkom pristupu religiji i ateizmu, za koje smo smatrali da je vrijedno opširnije porazgovarati. Donosimo za čitatelje „Žive zajednice“ ulomak „Kanina“ razgovora s dr. Rudim Supekom („Kana“, broj 2, veljača 1985., str. 14–16).

● *Ovih je dana u Zagrebu održana promocija knjige dr. Esada Čimića, „Drama ateizacije“. Vi ste, gospodine profesore, tom prigodom iznijeli zanimljive misli o toj temi. Upitali bismo: je li zaista nastupila drama ateizacije?*

U represiji vjera jača

– Jest, u tom smislu što ateizacija nije dala one rezultate koji su se očekivali. Mislilo se da će prelaskom na samoupravno društvo doći i do jačanja ateizma kao takvoga. Ta je teza prisutna i u Čimićevoj knjizi. Međutim, to se nije dogodilo. Iz vrlo poznatoga razloga: liberalna društva slabe religioznost a represivna je jačaju. Sva pak društva koja se pozivaju na socijalizam – kažem pozivaju, jer još su daleko od toga da socijalizam u njima bude ostvaren – faktički su represivna društva. Jedan detalj. Godine 1948. bio sam na prvom kongresu svjetskoga mira u Parizu. Bila je prisutna i delegacija Sovjetskog

Saveza. Iznenadio sam se kad sam među sovjetskim uglednicima vidio i moskovskog patrijarha, onako dostojanstvenog, kako već ruski patrijarsi znaju izgledati. A onda je patrijarh progovorio o položaju pravoslavne Crkve u Sovjetskom Savezu: kako se Crkva nalazi u dobrom položaju, kako su crkve pune. Hvalio je čak i Staljina, odnosno ništa mu naročito nije zamjerio, jer Staljin nije zatvarao crkve – naime nije zatvorio sve, bio je u tom pogledu realist. U svakom slučaju, bilo je očito da u Sovjetskom Savezu religija prosperira. Trideset godina poslije Oktobra! Ta se ista konstatacija vjerojatno može izreći i danas. A zbog čega? Režim je izbacio čovjeka iz oblika javnoga života, iz javnih komunikacija s drugim čovjekom i potpuno ga doveo u poziciju privatizacije. A privatizacija, to je sociološki poznato, pogoduje razvitku religioznosti. Tamo, čuo sam, jako prosperiraju sekte, ne toliko službene Crkve, jer ljudi traže nove oblike religioznosti. Eto, to je odgovor na dramu ateizacije...

Samoupravljanje, Sk, ustav i vjernici

● *Međutim, mi živimo u jednoj stvarnosti koja je ovakva kakva jest. Kako biste s obzirom na religioznost i areligioznost ocijenili našu današnju situaciju?*

– Pa, onako kako sam rekao već na početku. Integralno samoupravljanje nije ostvareno. Ono je kod nas jedan model koji se čak ni ustavno ne tretira kao autonomna zajednica. Znače, u našem Ustavu piše da je kod nas samoupravljanje „oblik diktature proleterijata“. A diktatura je uvijek jedna represivna

organizacija. Prema tome, sam pojam samoupravljanja podređen je jednoj represivnoj strukturi, tako da se o samoupravljanju kao autonomnoj, samostalnoj, slobodnoj društvenoj strukturi, potpuno nezavisnoj od vanjskih faktora ne može ni govoriti. Po onome, pak, što se u našim novinama u vezi s društvenom krizom piše, vidi se da je samoupravljanje potpuno manipulirano političkim faktorima. To danas svi priznaju, a to znači da politika kao faktor moći, kontrole, dakle da ta dimenzija diktature proleterijata kontrolira samoupravljanje. Konačno, o samoupravnoj se organizaciji čak pravo i ne govori iz perspektive humanizma, nego iz aspekta ekonomije. Kod nas ta problematika nije do kraja ni teorijski domišljena. To je razlog, razumije se, da je Esad Čimić pošao samo od jednoga općega modela kako ga je našao kod Marxa, a nije puno ispitavao funkcioniranje same stvari. To i nije bila njegova tema. Pošao je od vrlo uopćenoga modela, tako da nije mogao ni očekivati pozitivne rezultate s obzirom na ateizam...

● *Govorite o fundamentalnoj slobodi pojedinca. Međutim, u Statutu Saveza komunista Jugoslavije stoji da je uvjet za članstvo u SK areligioznost, ateizam. S druge strane, SK je vodeća, ne samo teoretski, idejno-političko-društvena, pa i državna snaga. S treće strane, svi su građani po Ustavu jednaki. Je li to spojivo?*

– Što se tiče prvog pitanja: komunisti i ateisti, vi znate da u Italiji, u talijanskoj Komunističkoj partiji svaki vjernik može biti član KPI. Dakle, tu komunističko opredjeljenje ne isključuje religioznost. Samo marksizam kao teorija zasnovan je na ateizmu. Čovjek može biti komunist a da nije nužno marksist. Na tome se čak i ne inzistira. Pitanje samoga marksizma jedno je otvoreno pitanje, jer zna se da ima različitih marksizama, od staljinističkog do stvaralačkog. Dapače, po nekima, bliži je marksizmu i egzistencijalizam Sartreova tipa negoli što su neki marksizmi međusobno. To su pitanja koja su filozofski otvorena...

Ali da odgovorim u vezi s vašim pitanjem. Ako jedna politička organizacija kao što je Savez komunista ima svoj program, ona može postavljati uvjete za ulazak u tu organizaciju. Stvar je ljudi hoće li u nju ulaziti ili neće. Što se pak odnosi ustava sa jednom političkom organizacijom tiče, dakle i Ustava SFRJ, ustav jedne zemlje se kao takav ne zasniva i ne može zasnivati na statutu jedne političke partije. To ne znači da je naš Ustav protivni Statutu SKJ, odnosno da mu donekle ne korespondira. Da pojasnimo: Statut partije ima svoj program, politički, ideološki, organizacijski, itd., koji za Ustav ne važi. Ustav mora odgovarati načelima koja važe za jedno demokratsko društvo u cjelini, već prema principima koji su u njemu prihvaćeni na razini cijeli zajednice. Što se toga tiče, Jugoslavija je npr. potpisnik većine međunarodnih pravnih akata, član je UN, potpisnik Deklaracije o pravima čovjeka i sl.

(nastavak s prednje str.)

šić. Došli su pod hrvatskom trobojkom bez zvijezde, pa i bez historijskog grba Hrvatske, nego s onom njegovom „varijantom“ koja se vijorila na ustaškim barjacima. Slična ili ista zastava – veća od svih na tom skupu, pišu koparske „Primorske novine“, nametala se često u prvi plan izravnog prijenosa

skupa mladih s papom na Cvjetnicu, koji se mogao vidjeti i u našim krajevima. U trenutku kad je papa najavio da će pozdraviti mlade Hrvate na hrvatskom jeziku, ta se zastava fašističke marionetske tvorevine zadržala na ekranu dobru polovicu minute – pišu Koprani.

Protest

Vjesnik iz Zagreba od 14. 4. 1985. donosi: „Vatikanska Cvjetnica podvala“ od Inoslava Beškera.

Preneražen, najenergičnije odbijam tvrdnju Inoslava Beškera da sam kao hrvatski misionar u Kölnu doveo Sv. Ocu hodočašće mladih pod ustaškom zastavom. To je laž i izmišljotina.

1. Završilo sam službu kao hrvatski misionar 1. kolovoza 1983. Dakle, nisam više hrvatski misionar.
2. Nisam organizirao hodočašće mladih iz Kölna, nego sam mu se priključio s Višeslavovim Križem i Gospom Velikog Zavjeta.
3. Naša skupina nije nosila ni ustašku ni bilo koju hrvatsku zastavu.

Fra Krsto Vukušić

Sve je to Jugoslavija potpisala, a Ustav kao takav to u svojim načelima i razradi priznaje. Dakle, to uopće nije sporno.

E, sad, drugo je pitanje društvena praksa.

Teorijski, odbija se potpuni monopolizam Partije. Što se toga tiče, kod nas je prihvaćen princip „pluralizma interesa“. Istina, uglavnom je riječ o ekonomskim, a ne toliko o idejnim interesima. Što se pak političkog pluralizma tiče, smatra se da bi on bio društveno opasan, iako se u zadnje vrijeme sve otvorenije govori o faktičnom pluralizmu unutar samoga SK, zasnovanom na „republičkom etatizmu“. No to su pitanja koja po sebi ne dovode u pitanje slobodu izbora religioznosti i ateizma, jer to su izbori druge vrste, i njih garantira Ustav. Stanoviti je problem društvena povlaštenost članstva SK, proizišla iz „uzurpiranja političke moći“ i mentaliteta političkog karijerizma. Da spomenem jedan primjer: Sociološka istraživanja omladine (ja sam jedno takvo izvršio već 1958. godine) pokazala su da mladi ljudi percipiraju dva glavna kanala društvenog napredovanja: jedan je stručna sposobnost a drugi društvene veze, naročito političke. Istraživanja su također pokazala da se za prvi kanal opredjeljuju najviše dobri učenici, a za drugi slabiji učenici. Potonji sve više zauzimaju komandne položaje u našem društvu. I to je onda jedan od uzroka negativne selekcije kadrova, o čemu se u posljednje vrijeme sve više govori kao o jednom od uzroka naše društvene krize.

Ono što je za mene pravi problem jest formulacija o diktaturi proletarijata. To je opasna formulacija, i ja se zalažem za njeno uklanjanje. Ona je iz Sovjetskog Ustava izbačena 1936. godine, dakle devetnaest godina nakon socijalističke revolucije. A koliko je godina prošlo kod nas od nje?...

Religija nije više „opium naroda“

Visoki kineski partijski stručnjak za religiozna pitanja i tajnik akademije za nauku o društvu Zhao Fusan odbacio je marksističko shvaćanje da je „religija opium za narod“ tvrdeći da je religija vrlo važna za razvoj Kine. Religija je, po njegovu mišljenju, dio duhovne civilizacije i o njoj se mora razmišljati znanstveno: „Književnost, umjetnost, arhitektura, filozofija, moral, običaji i način života svake nacije nalaze se pod većim ili manjim utjecajem religije“. Shvaćanje da je religija u potpunosti duhovni opium je „neznanstveno i nepotpuno“.

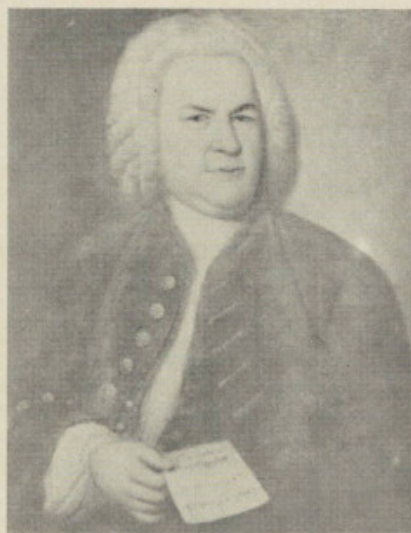
Može se dogoditi da Sudnji dan nastupi sutra. Tek u tom slučaju, a nikako prije, ispustit ćemo iz svojih ruku rad za bolju budućnost.

Dietrich Bonhoeffer

Uz 300. obljetnicu rođenja J. S. Bacha

Vrhunska glazba protkana dubokom vjerom

Glazbenik i kompozitor svjetski čuvenih djela, s dubokom, proživljenom vjerom, što je dobrani ustuk suvremenoj ateizaciji, rođio se 21. ožujka 1685. u Eisenachu, mjestu u Thüringiji, poznatoj inače po sv. Elizabeti. Njegova obitelj, duboko, čvrsto uronjena u vjeru, već je u ranijim vremenima dala javnosti nekoliko istaknutih glazbenika. No, oni se nisu toliko proslavili kao Johann Sebastian. Sačuvana je jedna predaja da je obitelj znala svake godine održati po jedan čisto obiteljski susret (na razini obitelji!), da se

Johann Sebastian Bach

tako kroz više dana zaredom naužiju svečane, duhovne glazbe. Ovakvi glazbeni ugođaji i doživljaji, već od najranijeg dječastva, opećivali su mladenačke godine kasnijeg vrhunskog genija glazbenog umijeća.

Svoju glazbenu karijeru počeo je **Johann Sebastian Bach** s 18 godina kao violinist u orkestru Vajmarskoga vojvode (von Weimar). No, zadržao se tamo samo kratko vrijeme. Od najranijeg djetinjstva duhom je bio usmjeren na krunski instrumenat – orgulje.

Za početak, uposlio se pri nekoj maloj crkvi kao orguljaš. Krajem 1705. g. pješice se uputio u dosta udaljeni Lübeck, da tamo nauči štogod od najvećeg organiste svog vremena, priznatog Buxtehuda. Zadržao se kod njega izvjesno vrijeme. Njegova mala zajednica veoma je bila ozlojeđena ovim prekidom njegove orguljaške djelatnosti i otkazala mu svaki daljnji rad u svom krugu. Morao se, barem za kratko vrijeme, namjestiti u Mühlhausenu. Nije potrajalo dugo, a vojvoda ga poziva za svog dvorskog orguljaša k sebi u Weimar. S tim povezani dvorski život pružao mu je premalo slobodnog vremena za skladanje. Izgarao je od čežnje da se posvema posveti crkvenoj glazbi. Iskoristio je 1723. g. natječaj za upražnjeno mjesto i preuzeo službu kantora u crkvi sv. Tome u

Leipzigu. Tu je onda razvio svoju najdužu i najplodniju djelatnost. Stvarao je svoja najznačajnija djela i tu dočekao smrt. Kao rijetko koji umjetnik, Bach nije težio za svjetskom slavom i veličinom. Njegova su veličanstvena djela trebala jedino poslužiti slavi i čašćenju Boga. Božjoj veličini u svijetu glazbe i tonova! Svoje rukopise otpočinjao bi inicijalima **J. J.** (lat. Jesus juvat = Isus pomaže = Isus nam bio na pomoći!), a završavao bi opet drugim inicijalima **S. D. G.** (Soli Deo gloria = Jedinome Bogu slava!). Kao da je htio pokazati, kako je sveukupna njegova stvaralačka snaga za njega samo **dar Božji**, s kojim on jedino želi i hoće uzveličati i proslaviti Boga.

Kao i toliki umjetnici i geniji Bach od početka nije bio shvaćen od svijeta. Tek su rijetki slutili njegovu veličinu i značenje. Srećom je među te spadao i pruski car Friedrich Veliki, koji ga je g. 1747. dao pozvati u Potsdam, kako bi tu mogao uživati u seriji njegovih koncerata za orgulje i violinu.

No, ubrzo ga je vratio na njegovo mjesto za orguljaški pult crkve sv. Tome u Leipzigu.

Ovdje, u Leipzigu, neumorno je stvarao u velikoj poučivosti, u krugu svoje velike obitelji. Poslije smrti svoje prve žene vjenčao se po drugi puta, da svojoj brojnoj djeci, koliko je moguće, nadoknadi majku. Srećom je i u svojoj drugoj supruzi našao družicu i suputnicu koja je imala puno razumijevanje za njegovu povučenost i njegov tako specifični talenat.

Ukupni opseg njegovih brojnih djela, dakle njegov životni opus, obuhvaća čak 58 krupnih svezaka. Koliko li su zakasnilo, kada su istom u zadnjoj godini njegova života „pohitali“ u Leipzig da vide i čuju „**Velikoga Bacha**“.

Kompozitor, skladatelj, glazbeni genij Bach prerano umire – u 66-toj godini života, na dan 28. srpnja 1750. godine. Pokopan je u kripti crkve Sv. Ivana u Leipzigu.

Među njegova najznačajnija djela, sve do u naše dane, ubrajaju se: **tri „Muke“** po Luki; **jedna „Muka“** po Ivanu (1723.) i glomazno remek-djelo „**Matejeva-Muka**“, što ju je Bach izvodio jedan jedini put i to na Veliki petak 1729. g. Zadavalo mu je veliku glavobolju što „**Muka**“ po Mateju nije za vrijeme njegova života naišla na pravo razumijevanje kod suvremenika. Istom je nakon stotinu godina ovu uzvišenu partituru-skladbu, kao nanovo, pronašao veliki glazbenik Felix Mendelssohn-Bartholdy i predao to nenadmašivo velebno glazbeno djelo javnosti, čovječanstvu.

Ništa manje velebna su i ostala Bachova djela duhovne naravi: „**Misa u H-molu**“, **Božićni oratorij**, **nebrojene kantate** za gotovo sve nedjelje i blagdane, pa konačno oni jednostavni, ali duboko osjećajni koralni napjevi,

(nastavak na sl. str.)

skladbe. Pored poznatog „Božićnog oratorija”, uglazbio je još dva manje poznata: jedan za Uskrs i jedan za blagdan Kristova Uzašašća. Treba spomenuti i „Peteroglasni Magnificat”. Sve što je Bach stvorio na polju religiozne glazbe bilo je tipični izražaj njegove najdublje, najosobnije vjere. Nema boljeg dokaza za univerzalnost njegove glazbe od činjenice, da ga ljudi i danas slave kao jednog od najvećih glazbenika svijeta, a njegova djela odzvanjaju za Uskrs i Duhove po svim crkvama širom Istoka i Zapada.

Glazbena tradicija obitelji Bach nije prekinuta njegovom smrću. Nastavili su je njegovi sinovi. Napose Friedemann i Filip Emanuel Bach. Sin mu Johann Christian otelio je u Italiju da bi se tamo posvetio svjetovnoj operi, što se unutar strogo vjernih okvira obitelji Bach doimalo kao „djelo sotone” i njega odbilo od sigurnih korijena obiteljskog klana.

Što iz svega ovoga proizlazi za naš sadašnji trenutak?

U okviru spomena tristote obljetnice rođenja proslavljenog skladatelja i glazbenika J.S.Bacha slavimo evropsku Godinu glazbe. Jubilej se obilježava svečanim izvođenjem što predstava, što igara i manifestacija po svim opernim kućama i glazbenim zavodima širom kulturne i glazbene Evrope. Mnoge nacionalne pošte izdale su prigodne poštanske marke s likom besmrtnog glazbenika, tako da s pismom u naš stan ovog ljeta Gospodnjeg dolazi i J.S.Bach. Vjerujemo da će sve naše misije na ovaj ili na onaj način obilježiti ovu značajnu obljetnicu, a sigurno znamo da će na XIV Susretu naših mladih u Frankfurtu J.S. Bachu biti posvećeno nekoliko točaka programa.

Marijan Kovač

Mala djeca ne podnose jazz

Jedan japanski liječnički tim dokazao je poslije dugih ispitivanja ono što svaka majka dobro zna: sva dojenčad slušaju radije uspavanke nego modernu glazbu jazz ili rocka. Pokusi su vršeni na 126 djece koja plaču i na 60 djece koja spavaju. Nijednom djetetu nije bilo više od sedam dana.

Oko 70 do 90 posto djece smirivalo se i prestajalo je plakati kad bi slušalo Brahmsovu uspavanku. To liječnicima nije bilo dosta. Stoga su djeci koja su se „derala” navili jazz i rock glazbu. Rezultat: 80 do 90 posto dojenčadi i dalje se „deralo” dok je slušalo tu modernu glazbu. Velik dio djece koji je spavao odmah se budio kad je čuo „divote” modernog ritma i odmah je počinjao plakati. Jazz i rock očito ne smiruju ljudske duše! Vjerojatno naša mladež o jazzu i rocku misli, u krajnjem slučaju, neznanstveno!

ZA MLADE

Ispovijesti „novovjekog Augustina”

Oče moj, Stvoritelju neba i zemlje!

Samo Ti znaš kako je to lutati tamom svog unutarnjeg JA i tragati za svjetlom, a da ne znaš da li ga ima, niti gdje je ono. Samo Ti znaš kako je razumu koji u maglama nerazumijevanja traži istinu. Samo Ti možeš spoznati svu onu bol i nevjericu srca kada je utvrdilo da tijelo diše, a da života u njemu uopće nema.

I samo Ti znaš koliko sam velik grješnik i koliko me to sada peče.

Bože moj, dugo sam tragao za istinom. I mnogo sam propatio u sebi. Zato ovu istinu toliko cijenim i volim.

I.

Rodio sam se u Zagrebu, gdje sam i kršten. Krstili su me franjevci župne crkve sv. Mihaela u Dubravi. Izgleda da me samo to krštenje vezalo s Tobom i ništa drugo.

Otac me je napustio rano, ne bijah ni punu godinu navršio. Otišao je i ostavio majku da se sama brine za mene.

Prisiljena financijski, majka je otišla u Njemačku, a mene je ostavila kod bake, u Slavoniji. Tu sam pohađao vjeronauk 4 godine. Imali smo župnika, zvali smo ga „Gospodin”.

Imao je debele naočale i strog izgled. Kao i svi moji vršnjaci, tko zna zašto, bojao sam ga se. Uistinu, znao je lijepo propovijedati, uživao sam slušajući ga. Tada sam volio vjeronauk.

Sve do onda kada se naš župnik iznenada promijenio. Njegov strogi izgled postao je jos stroži, a kod nas strah sve veći. Jednom

upitan od mog školskog kolege Ante o tome kako se svijet razmnožio poslije Abelova ubojstva, razljuti se župnik i ošamari ga, tvrdeći da smo tu da slušamo, a ne da postavljamo pitanja. I svakim danom postajao je namргоđeniji, a mi sve zaplašeniji. Dok napokon jednog dana župnik „Gospodin” na vjeronauk nije više uopće došao. Od tada se vjeronauk držao samo u mjestu gdje je on živio.

Moj predobri Bože, tada ja počeh griješiti i tonuti sve dublje. Moja baka nije osobito mnogo držala do Mise. Ta mnogi koji su pozvadan visili u krvi, a to sam imao prilike vidjeti vlastitim očima, izvan nje su griješili i iz zavisti radili zlo drugima. Škola i druge obaveze odvojiše me još više od Tebe i tijekom vremena moja duša se okrenula i zagazila u tamu; oči oslijepile, a da sam to nisam znao. Ne jednom pokušah se vratiti k Tebi.

Dođoh u crkvu, a tamo... smijeh i začuđeni pogledi: što ovaj radi ovdje, sramoti Crkvu, sramota, a tako lijep dečko.

II.

Bože, da su ti ljudi znali kako su me te njihove riječi pogađale i bolile! Htio sam zaista biti bolji, a oni me odbaciše kao da sam gubavac. I sad bih plakao kad se sjetim tih lica, prezrivyh osmijeha i hladnoće koju su isijavala njihova srca.

Razbijao bih od jada! Jer onoga trena kad sam islazio van, ja sam Te mrzio, Bože! Toliko da su mi suze tekle, a zubi cvokotali kao u vrućici.

Nedvojbeno je da mnogi mladih traži svjetlo, traga za istinom i žudi za ljubavlju i toplinom – smislom života koji je u Bogu

Vrijeme je proticalo, a ja rastao. Nisam primio ni sv. pričest, niti krizmu. Za mene je to bilo glupo. Ismijavao sam prijatelje koji su redovito odlazili na Misu. Smatrao sam ih zaostalom, a da nisam opažao da ja zaostajem za njima, i to duhovno.

Slušao sam pažljivo svaku riječ u školi, zapamtio svaku koja je osuđivala vjeru. Uživao sam kada smo nekog „crkvenjaka” iz našeg razreda mogli ismijati i dovesti dotle da pocrveni, da pogne glavu i zaplače. Samo jedan nije! Išao je sa mnom u ekonomsku. I sada jasno čujem njegove riječi kojima Te je branio. I bio je sâm, sâm protiv cijelog razreda! Divio sam mu se, a ujedno i mrzio, jer je imao nešto zašto se borio. A ja nisam imao nikoga i ništa.

Stvoritelju moj, tada, u to pubertetsko vrijeme, ja Te napadah. Moja nutarnost bila je puna neodgovorenih pitanja i sumnji. Tražio sam za istinom odmičući se od nje sve dalje.

U strahu od te praznine u sebi, pobjegao sam u omladinsku organizaciju i sav joj se predao. Učenjem i zalaganjem odgonio sam sva ta pitanja od sebe. No, može li se stalno bježati? Kao i većina omladine bježao sam u buku, u disco, na zabave i pijančenje, svatove i provode s djevojkama. Bježao sam bilo kamo, samo da ne vidim to svoje JA, tako jedno i ništavno. Bilo gdje, gdje ću zaboraviti realnost! Jer i ja, kao i mnogi, traga za dobrotom, prijateljstvom i ljubavlju. Ne kažem da toga nisam imao. Mazili su me i pazili svi, pa i moja jadna mama koja je radila danočno u tuđini da bi njen sin imao sve što eli. Ali, zar nije ljudski očekivati malo topline i izvan roditeljskog ognjišta? A te topline bilo je tako malo. Svuda samo laž, himba.

III.

Tražio sam cilj u životu, a nisam ga nalazio. To me dovodilo u paniku. Lanac nepravilnosti činio je svoje. Nesretno se zaljubih, popustih u školi, a svoju majku i baku sam sekirao i prezirao što vjeruju u Tebe, jer Ti za mene nisi postojao.

Htjedoh se ubiti. Na svu sreću pokušaj nije uspio. Školu sam jedva progurao. Više sam vremena provodio po sumnjivim mjestima nego kod kuće. I propadao sve dublje. No, i tada traga za istinom, nekim ciljem mog postojanja. Sjećam se kako sam se tada Tebi, nakon toliko vremena, ponovno pomolio za spas. Ako je tko mogao da me spasi, bio si to Ti. I jesil!

Dođoh u Hrvatski katolički centar, sada i moj centar, ovdje u Frankfurtu. Oh Bože, kako me primiše ovdje. Kao brata, kao da su me poznavali godinama, a ne tek dan, dva. Tu po prvi put čuh kako izgovaraju Tvoje ime i ime Tvog Sina Isusa. Ali koliko života bijaše u tim riječima. Koliko iskrene ljubavi. Mrzio sam tada sebe, jer u meni ljubavi nije bilo.

Jednom sam išao s članovima folklora na izlet. Svi su pjevali Isusu. Ja sam šutio, riječi nisam znao. Pater došao do mene, pomilovao me po glavi i upitao: „A zašto ti ne pjevaš?” Otvorih usta da nešto kažem, no riječi nisu mogle izići. Srce je vrištalo, a duša se grčila shvaćajući da sam tako prljav, nedostojan, u usporedbi s ljubavlju koja je izlazila iz svake riječi tih meni još stranih ljudi.

IV.

Predobri moj, za dva mjeseca boravka među njima, dva mjeseca prijateljstva i ljubavi kakvu ne doživjeh u životu, ja bih uznesen

do Tebe, do Tvoje svjetlosti. O, kako sam znao plakati noćima u maminom stanu, tiho da me mama ne čuje, moleći Te za oproštaj. Kako je tada pekla spoznaja da sam našao istinu gdje sam joj se najmanje nadao. Kako je mučila činjenica da sam živio u tami vlastitog materijalizma i vlastitih samozavaravanja. Kako je bolilo to što sam bio tako blatan, a oni me primiše kao svoga. I kad mi rekoše: „Više vrijedi jedna vraćena ovca, nego 99 neizgubljenih”, sve mi je bilo jasno.

V.

Bože, divna je ova vatra što gori u meni i svijetli svjetlo Tvoje vjere. Vjere, što me je tako uzvisila i dala mi novi put i cilj života. Vjere dobivene putem iskrene ljubavi i prijateljstva, kakvu je propovijedao Isus Krist, Sin Tvoj. Divan je ovaj neugasivi plamen koji me vodi sve bliže Tebi i duhovno me obogaćuje.

I kada se samo sjetim da još toliko mladih traga za istinom, žudi za ljubavlju i toplinom, nada se otkriću cilja vlastitog postojanja, a nikoga nema da ih povede, da im pruži im ruku i da im pomogne, duša me zabolj.

Da, tapkaju u mraku tražeći svjetlo, a sami su, prepušteni sebi. A mladost je pokadkad slaba i lako poklekne. A ljudi spremni da se nasmiju padu mladosti, umjesto da priskoče i podignu paloga.

Bože, hvala Ti! Mene si Ti podigao i pokazao mi pravi put. No, što je s drugima? Pomozi i njima, jer ima nas tako divnih, ali smo slabi i krhi, treba nam pomoći, treba nam snage. Pokaži nam put do izvora Tvoje ljubavi. A pomoć je Tvoja u svjetlosti Tvojoj. AMEN

Ivan Blaž

Zatvorenikovo pismo

Dragi moji roditelji,

Budite spokojni. Danas je Veliki petak. Sretan sam. Sretan sam što to znam. Sretan sam što me ta činjenica izdvaja od većine nesretnika koji su ovdje sa mnom, koji sa mnom dijele i noći i dane. Njihove noći su nešto drugo. Njihove večeri i noći, ispunjene grižnjom savjesti, škrgutom zubi, bjesomučnim udaranjem u metalna vrata, svakvim pjesmama i psokvom, nisu moje. Moje su noći ispunjene samilošću prema tim ljudima koji ne znaju što je danas. Izgubio sam slobodu, a sretan sam. No, nisam ovdje zato jer sam izgubio slobodu, već zato da je spoznam i izborim. Ta divna sloboda koja svakom nudi Božje i ljudsko daleko je od mene – ja sam uzimao samo ljudsko – a opet je tu sa mnom jer sam spoznao ono Božje. Jučer ste sigurno bili tužni. S ogor-

čenjem i bolom ste pričali o meni i dugo u noć niste mogli zaspati. Danas budite sretni, jer me On voli, budite sretni jer On i Vas voli zbog mene. On na čelu moje vjere duboko vjeruje u mene i jučer, i danas i u Nedjelju koja slijedi. Učinio je da spoznam tko sam. Volim svoju djecu, a učinio je da ne plačem za njima. Volite me i učinit će da me ne žalite. Volim svoju ženu, a učinio je da ne budem ljubomoran. Žena me voli i On je čini vjernom. Umirem za slobodom, a učinio je da ju posjedujem. On je smisao moga života i moja inspiracija koja me svijetlim putem vodi k slobodi, slobodi Njegovoj i ljudskoj. Dao mi je sreću da satima sjedim i pišem o svom životu. Ne, nije to samo moj život. On je i Njegov. Budite spokojni.

K. M.

Žalosne vrbe

U hramu smo mrtvih,
tu križ je do križa,
stoji i čeka.

Uz svaki se stisla kitića cvijeca,
uz svaki stoji goruća svijeća.

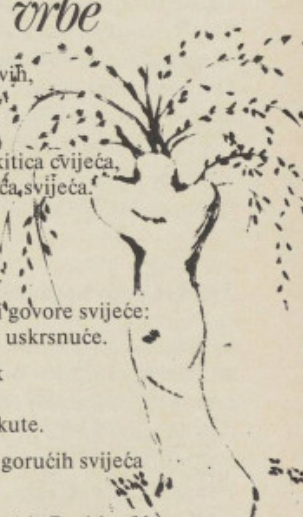
Na grobove drage
oca i majke
padaju suze vruće.

Al šapuće cvijeće i govore svijeće:
tu mili vaši čekaju uskrснуće.

I spušta se sumrak
na grobove drage
i ljubi im vlažne skute.

A u moru sjajnih, gorućih svijeća
žalosne vrbe šute.

Kazimir Mikašek, Frankfurt/M.

Proslava 20. obljetnice dolaska bosanskih franjevki u sjemenište u Mainz

Sestarsko se služenje ne može ničim platiti

Danas se sve manje upotrebljava izraz o našim građanima „na privremenom radu u inozemstvu”. Ta se „privremenost” produžila u trajnost i mnogi će naši ljudi, nažalost, zastalno ostati u zapadnoevropskim zemljama u koje su jednoć došli kao „gosti” („Svakoga gosta tri dana dosta”, kaže narodna poslovice!). Ne, o mnogima se ne bi smjelo govoriti kao o „gastarbajterima”, kao o „gostujućim radnicima”, jer oni to stvarno više nisu.

Prema najnovijim statistikama koje je objelodanio Ured Savezne opunomoćenice za strance, u SR Njemačkoj živi i radi duže od 15 godina 1.127.100 stranih radnika. Oko milijun i 400 tisuća stranaca boravi u ovoj zemlji duže od 10 godina. Kako onda govoriti o „privremenom boravku”?

Mnoge su naše misije „proslavile” (izraz nije najbolji!) desetu, petnaestu, pa i dvadesetu obljetnicu svoga postojanja. O tom smo redovito i podrobno pisali u „Živoj zajednici”. No, šira naša javnost ni ne zna da u Njemačkoj već godinama živi, radi i moli nekoliko stotina hrvatskih redovnica, tog „najboljeg dijela naše Crkve”, kako se nedavno izrazi jedan uvaženi prelat. Ne mislimo ovdje prvenstveno na redovnice koje obnašaju službu pastoralnih suradnica, nego na one koje svoju vjeru, umijeće, trud i žrtvu utkaju u život staračkih domova, bolnica, dječjih vrtića, sjemeništa i slično. A takvih je velik broj! Mnoge su već dugo godina na poslu pomaganja čovjeku i na izgradnji kraljevstva Božjega u Njemačkoj. Te divne i tihe naše sestre koje ovo društvo i mjesna Crkva mnogo cijene i poštuju, a kojima je Gospodin jedina plaća! A o njima se tako malo govori i piše.

Svaki je poziv nenadomjestiv

U subotu, 20. travnja 1985., proslavile su sestre franjevke Bosansko-hrvatske provincije iz Sarajeva dvadesetu obljetnicu svoga dolaska na rad u biskupijsko sjemenište u Mainzu. Okupilo ih se više od četrdeset. Uglavnom su to bile sestre koje su radile, ili rade u sjemeni-

štu, na čelu sa svojom provincijalkom. Regensi, subregensi, ispovjednici sestara, hrvatski mjesni misionar, naše radnice u sjemeništu, bogoslovi (kojih je danas više nego ima nekoliko godina!), generalni vikar i sâm biskup dr. Karl Lehmann našli su se toga dana sa sestrama na zajedničkoj molitvi u sjemenišnoj crkvi, na svečanoj akademiji u Velikoj dvorani i na zakusci u glavnoj blagovaonici.

Za vrijeme do u tančine lijepo pripremljenog euharistijskog slavlja propovijedao je biskup. Veliki teolog Lehmann nije krio svoga zadovoljstva ni radosti da može sudjelovati na proslavi dvadesete obljetnice dolaska hrvatskih sestara u njegovo sjemenište. Rekao je, govoreći o radu naših redovnica, doslovce: „U Crkvi je svaka služba nenadomjestiva. Savjesnost i odgovornost sestara u obavljanju povjerenog im posla za mene je čudo Božje”. A profesionalni teolog Lehmann sigurno dobro zna što je to čudo. Kakva divna pohvala na račun tihog i predanog rada „Božjih pčelica”, nenazočnih doduše u javnim sredstvima priopćivanja, ali zato nenadomjestivo prisutnih u izgradnji Crkve i boljega svijeta!

Razigrane orgulje (Händel!) u baroknoj crkvi te pjesme sestara na hrvatskom i bogoslova na njemačkom stvarale su pravo duhovno ozračje u kojem se moglo molitveno uživati i razmišljati. Krasna Misa!

Vaše služenje Isusu potrebno je svim ljudima

Na svečanoj akademiji koju su poslije euharistijskog slavlja otvorile sestre pjevanjem hrvatske himne govorio je i opet biskup Lehmann: „Došle ste ovdje kad kod nas nije bilo dovoljno sestarskih zvanja. Vaš se dolazak u Mainz ne može ničim platiti. Vi s nama tvorite zajedništvo u vjeri. To naši bogoslovi znaju cijeniti!” Velika riječ velikog profesora bogoslovlja.

Riječ je uzela i sestra provincijalka Karla Mlakić. Iza kako je dala kratak opis života i rada svoje provincije koja se 1942. godine odijelila od slovenske i koja danas broji 254 sestre, rekla je: „Nikada naša zajednica nije požalila što je poslala sestre u mainzsko sjemenište. Tu smo našle svoju drugu domovinu (i ona je radila u sjemeništu!), svoj drugi dom”.

Govorio je i regens dr. Borig, subregens dr. Müller i predstavnik bogoslova Herrlich. Sva trojica su izrekla svoje divljenje i zahvalnost za sestarski rad i molitvu zaželjevši da Bog i unaprijed blagoslivlje njihove žrtve i njihovo kršćansko svjedočenje.

Biskup Lehmann (drugi s desna) s nuncijem Uhačem kod hrvatskih franjevki u biskupskom sjemeništu

Uoči održavanja „Biskupijske sinode“ u biskupiji Rottenburg/Stuttgart

„Prenošenje vjere na sljedeće pokoljenje“

Po svim hrvatskim katoličkim misijama u biskupiji Rottenburg/Stuttgart dijeljena je našim vjernicima brošura „Prenošenje vjere na sljedeće pokoljenje“, na hrvatskom. Brošura od pedesetak stranica rađena je prema njemačkom izdanju i ima vrlo privlačan višebojan naslov ruže koja izbija iz panja. Sliku je izradio jedan njemački svećenik nadahnut riječima proroka Izaije (11,1): „Iskli-jat će mladica iz panja Jišajeva, izdanak će izbit iz njegova korijena“. Tekstove za ovu brošuru priredili su: dr. I. T. Međugorac, dr. Metod Kelava, vlč. Ivica Komadina, p. Petar Mijić-Barišić, p. Ante Bilić, vlč. Josip Čabreja, vlč. Luka Lucić i g. Branko Galić. Za tisak su je pripremili: dr. Međugorac, g. Ivan Grbavac i g. Vinko Stjepandić. Tiskano je 10.000 primjeraka hrvatskog izdanja. Brošura je dijeljena besplatno pa se nadati da će je većina naših vjernika i pročitati te razmišljati o velikom zadatku svakoga kršćanina: kako prenijeti vjeru sljedećim naraštajima, osobito s obzirom na našu specifičnu situaciju života u tuđini.

P. Pavić je spomenuo kako mu je neobično drago da se sestre nalaze na području njegove misije i da dvije rade u hrvatskoj misiji Mainz kao pastoralne suradnice.

Bogoslovi Kley i Renner, inače vrsni gitaristi, odsvirali su i otpjevali, dopadno i uspješno, svoju kompoziciju skladanu za ovu prigodu u kojoj su i ove riječi na hrvatskom: „Hvala, sestre, za sve što radite. Vi mnogo dobra činite. Vaše služenje Isusu potrebno je svim ljudima“.

Sestre su višeglasno otpjevale „Teci, Bosno“ i „Sva se bijeli opet gora“ iz opere Porin. Pjevanje im je bilo izvanredno. Potvrdio je to i pljesak svih nazočnih.

Misijska folklorna grupa odplesala je, skladno i zgodno, „Sarajevku“ i „Slavoniju“, a budući da se slavi Godina glazbe, dva bogoslova su odsvirala jedan dio Treće Bachove sonate za violinu i glasovir.

Bilo je zbilja lijepo. Sve je bilo u znaku dvadesetljetnog vjerničkog služenja bosanskih franjevk Bogu i ljudima u Mainzu. Sretno i unaprijed!

Ignacije Vugdelija

Što je to sinoda?

Riječ sinoda znači **skup**. Biskupijska je sinoda skup ili saborovanje predstavnika jedne biskupije u svrhu savjetovanja i pomaganja mjesnog biskupa u rješavanju pitanja koja se odnose na život njegove biskupije. U rottenburškoj biskupiji održane su dosada 4 sinode. U ovoj petoj bit će, po prvi put, i laici brojno zastupljeni. U sinodi će sudjelovati oko 300 članova, a bit će otvorena u nedjelju 6. listopada 1985. godine svečanom sv. Misom u rottenburškoj katedrali. Među sinodalnim članovima nalaze se i tri Hrvata: vlč. Ivica Komadina, predstavnik svećenika ove regije, dr. Pavao Žmire, član Svećeničkog vijeća i socijalni radnik Mirko Vidačković kojega su izabrali hrvatski pastoralni i socijalni radnici.

Ideja za održavanje sinode došla je od samog biskupa G. Mosera, kojega je na to ponukula zaprepasujuća spoznaja da je danas prenošenje vjere na mladi naraštaj ugroženo u samom temelju, u obitelji.

Zabrinjavajuće ankete

Anketna ispitivanja su pokazala da 70% njemačkih učenika nema unutrašnje veze s Crkvom, iako im je vjeronauk obavezan predmet. Blizu 70% njemačkih katolika misli da se i bez Crkve može živjeti kršćanski. Tek 40% mladih drži nešto do crkvenog braka, a samo 26% roditelja misli da je djeci potreban i vjerski odgoj. Velik broj vjernika, posebno onih s visokom stručnom spremom, ne zna čak ni najosnovniji molitavu. Manjak vjerskog znanja je zastrašujući. Uzroke ne treba tražiti samo u izvanjskim čimbenicima.

Među hrvatskim katolicima u Njemačkoj nitko nije proveo ovakvih anketa, ali bojati se da naša situacija nije nimalo bolja. Zato biskup želi da i strani katolici razmišljaju o ključnim temama sinode i da za njezin uspjeh mole. U tom smislu i piše biskupijski referent za strance prelat J. Adam: „Vi ste, dragi Hrvatici i Hrvati – koji potječete iz raznih biskupija vaše lijepe domovine – sada svi članovi biskupije Rottenburg-Stuttgart. Otuda je i izrazita želja našega biskupa da se i vi osjetite pozvanima na pripreme i sudjelovanje u našoj sinodi. Teškoće prenošenja vjere mnogi od vas doživljavaju ovdje drugačije nego mi. Jer, upravo ovdje u tuđem svijetu vaše su obitelji, uslijed djelomične odvojenosti i drugih objektivnih čimbenika, izložene posebnim iskušenjima. Siguran sam da nam vi svojim osobnim vjerskim iskustvima, kao i bogatom crkvenom tradici-

Naslovna stranica brošure o prenošenju vjere

jom svoje zemlje, možete pružiti dragocjene poticaje. Konačno i nezaboravni doživljaj vašeg Nacionalnog euharistijskog kongresa u Mariji Bistrici 8. i 9. rujna 1984. godine pokazao nam je da za našu „Sinodu 85“, trebamo i naše Hrvate“.

Što nam je činiti?

Hrvatski katolici u biskupiji Rottenburg/Stuttgart trebaju se svojski uključiti u pripreme za sinodu molitvom, razmišljanjima, informativnim priložima, traženjem pastoralnih težišta i intenzivnijim sudjelovanjem u katehetsko-liturgijskim činima. Brojniji razgovori o vjeri i o njezinu prenošenju, kako na razini obitelji i manjih skupova, tako i na razini misijske zajednice, ne smiju nikako izostati. Brošuru o prenošenju vjere treba svakako pročitati i razraditi. Treba tražiti nove putove kako bi ljudi što svojskije prihvatili i razumjeli osloboditeljsku snagu Isusova Evanđelja. Velike teme: kateheza u zajednici, vjeronaučna pouka, rad s mladima, brak i obitelj, liturgije i navještanje ne bi ni jednog hrvatskog katolika u biskupiji smjele ostaviti ravnodušnim i po strani.

Stoga bi u svim našim misijama tijekom ove godine trebalo organizirati bar jedno predavanje o sinodi. Svoju smo vjeru primili od svojih majki i očeva. Trebali bismo svi, posebno roditelji, imati vremena i načina da divni poklad kršćanske vjere nepatvoreno predamo, kao najljepši dar, naraštajima što dolaze. A za tim i ide biskupijska sinoda.

Stanka Vidačković

S hodočašća po zemlji Isusovoj

Orhideje, palme i masline...

Davno, prije šest godina, nikla je u Barbari želja da pohodi Svetu Zemlju. Inicijativu je priopćila župniku i ovaj se stvarno potrudio da organizira hodočašće u Isusovu domovinu. I to prvo hodočašće u organizaciji Hrvatske kat. misije u Bochumu pođe prije pet godina s dvadeset sudionika, ali bez Barbare, koja je tako vruće željela doći na Isusov grob. Morala se podvrgnuti teškoj operaciji i čekati novu prigodu. I, ovog puta joj se želja ostvarila. Ove godine naime organizirala je Hrvatska kat. misija drugo hodočašće u pradžinu Crkve. Ovog puta je i Barbara među sudionicima iz hrvatskih kat. misija Bochum, Hagen, Essen i Moers. Barbara je ponijela iz Ruhrgebieta velike bukete orhideja. Htjela je zahvaliti Isusu za sva njegova dobročinstva. Drške orhideja stavila je u specijalne „vazice“ da ne uvenu. Orhideje su dospjele na više oltara u Zemlji Isusovoj: u Sv. Petru u Joppe, na Brdu blaženstava i u crkvu Navještenja u Nazaretu, koje je kupola napravljena u obliku velikog ljiljana. Orhideje iz crnog Ruhra pod nazaretskim ljiljanom! Divno, zar ne?!

Posjetivši sveta mjesta Isusova rođenja, življenja, djelovanja, razapinjanja, smrti i uskrsnuća, napila se Barbara novog duhov-

Barbara je u Zemlju ljiljana donijela orhideje iz crnoga Ruhra

nog pića i puna radosti i sreće kao i svi sudionici, nakon osmodnevnog boravka u Judeji, Samariji i Galileji vratila se s ovog hodočašća. Ali ni ona, kao ni svi drugi, nije pri povratku zaboravila ubrati maslinove i palmine grane i ponijeti ih u crni Ruhr da bi još krep-

će u procesiji na Cvjetnicu pjevala „Židovska su djeca s granama palminim u ruci išla u susret Gospodu...“ S palminim i maslinovim granama u ruci ubranim na Maslinskoj gori, pjevat će ti, Kriste: „Hosana, hosana u visini...“

Hodočasnik

ESSEN

Uskrs u domovinskom ozračju

Brojni vjernici naših HKM ovdje u Njemačkoj pomalo su prinuđeni priključiti se njemačkim vjernicima i zajedno s njima slaviti obrede Velikog tjedna. Koliko god smo blizu ko braća kršćani, ipak nije bez razloga pjevao psalmista: „Kako ću pjevat pjesmu Gospodnju u zemlji tuđinskoj“ – na jeziku tuđinskom.

Sretni smo ne samo mi vjernici HKM Essen nego, vjerujem, i svi naši sunarodnjaci ovdje u crnom Ruhru da događaje Velikog tjedna možemo slaviti u našoj maloj ali tako dragoj kapeli ovdje u Essenu koja je i jedina hrvatska kapelica u zap. Europi, okićena divnim vitrailima i fresko-slikama našeg poznatog hrv. slikara I. Dulčića.

Uvijek, a posebno u korizmno vrijeme, moleći i promatrajući fresko-slike Križnog puta i te kako se duboko doživi Kristov put na drvo križa.

Dok nas polagano na svaki način osvaja tuđina, velika nam je radost da u ovoj našoj kapeli, malom ali živom domovinskom kutu, možemo uvijek slaviti sv. euharistiju uz naše drevne hrvatske običaje.

Na Veliki četvrtak zajedno s našim župnikom vlč. Stjepanom Penićem i svim hrvatskim misionarima iz biskupije Essen, te vjernicima iz više misija, u tom našem divnom

zajedništvu proslavili smo spomen na povijesni događaj ljudskog roda, na Kristovu posljednju večeru. Uz lijepo pjevanje sestara Služavki malog Isusa, koje ovdje imaju samostan, još dublje smo doživjeli ovo sveto euharistijsko slavlje. Na Veliku subotu naša kapela je postala pretijesna. Iako je polnočka pomalo i pokasno, vjernici su kao i obično dupkom ispunili veliku njemačku crkvu koja se nalazi blizu naše kapele. Baš kao nekada u Domovini, onako svečano, sa košarama hrane za blagoslov, te svete noći hrllili su vjernici u susret Uskrsnom.

Sretni smo i ponosni, iako u tuđini, da živimo u svjetlu Kristove riječi koja u našem hrvatskom narodu živi već 13 stoljeća, a nas vjernike HKM Essen obasjava u našoj divnoj kapeli.

Ova sveta noć uz naše drevne običaje ostat će nezaboravna. Stariji su se lijepo osvježili a mi mlađi doživjeli smo ljepotu običaja svojih pređa.

Budemo li i dalje uz naše stare drevne običaje slavili Jaganjčevu gozbu na svom materinskom jeziku, iako smo daleko u tuđini, nadati se da nas neće tako lako osvojiti tuđina. To smo doživjeli i ove svete noći osjećajući pravu radost Uskrsa.

Sve vas koje put nanese kroz crni Ruhr molimo da navratite u našu dragu Essensku kapelu, da doživite domovinsko ozračje i da dijelite s nama radost zajedništva. Ivana

Uspio nogometni turnir

Za naše mlade nogometaše iz pokrajine Nordrhein Westfalen bila je Hrvatska kat. misija Essen na Uskrsni ponedjeljak pravi „Emaus“. Pošli smo iz svojih misija – Bochuma, Düsseldorfa, Gelsenkirchena, Mühlheima i Münstera i sabrali se u svom „Emausu“ na mali nogometni turnir koji je organizirao vlč. S. Penić. Igrali smo prijateljski, kao braća. Na nogometnom je borilištu nastupilo 13 ekipa podijeljenih u dvije grupe: mlađu (do 13 godina) i stariju (do 20 godina). Mlađi iz Gelsenkirchena i veliki iz Düsseldorfa imali su malo više sreće i osvojili prva mjesta. Poslije zajedništva na sportskim terenima doživjeli smo i drugo – još ljepše i još dublje – u centru Hrvatske kat. misije Essen. Kao što se župnik Penić pobrinuo za sportsku stranu, tako su se sestre Alis i Fanita pobrinule za lijepu zakusku. Lijepo zahvaljujemo vlč. Peniću i sestrama za sve. Naše pak mlade prijatelje srdačno pozdravljamo do olimpijade u Frankfurtu gdje ćemo se junački „boriti“ na igralištima i u „igri“ kviza znanja doživjeti blizinu i ljepotu kršćanskog prijateljstva.

Sudionik

Naše življenje nije samo ljudska škola, ono je i most između mraka i svjetlosti.

EIFEL

Ne sliči li Njemačka Šimunu Cirencu?

Postoji stara uzrečica koja kaže: „Dva Hrvata, tri stranke“. Iako ta poslovice, nažalost, često vrijedi za nas Hrvate, ovoga puta doživio sam nešto drugo. Doživio sam ono što nije samo po sebi razumljivo ni među klerom, a još manje među običnim pukom; doživio sam naime zajedništvo, i to spontano, iskonsko zajedništvo.

Tri naše misije (Aachen-Köln-Langenfeld) očitovale su se kao jedno srce i jedna duša; baš onako kao što su bili i prvi kršćani. O čemu je zapravo riječ? Naime od 1.-4. travnja o.g. boravili su mladi iz spomenutih misija u biskupijskoj kući u Steinbachtsperre (Eifel). Tu su pokazali zajedništvo u lomljenju kruha i u međusobnoj ljubavi. Oko stotinjak djece (uglavnom krizmanika i prvopričesnika) imali su prigodu međusobno se upoznati i produbiti svoje duhovno blago. Od prve do posljednje minute sprovodio se sistematski dobro pripremljen vjerski program, ali se pri tome nije zaboravio ni rekreativni dio za mlade. Duhovni ton davali su misionari spomenutih misija: pater Mato, pater Ante i vič. Slavič. Usprkos obilnom programu u Velikom tjednu, svaki dan je bio jedan svećenik s djecom, a najčešće dvojica. Čini mi se da su misionari uvidjeli da je duša misije ovoga puta stacionirana u Eifelu i da se temelji stvaraju na mladosti. Stoga nisu žalili truda, jer mladež je budućnost naroda i misije. Bili su potpomognuti majčinskom brigom sestara Vitalije, Vlasti-

mire i Jelene (orguljašice). Bilo je upravo dirljivo promatrati kakvom ljubavlju sestre vrše majčinsku skrb nad djecom koja su daleko od domovine i majčinske brige. Djevojke za sve bili su pastoralni suradnik gosp. Rušev i gosp. Željko koji je za ovu prigodu uzeo godišnji odmor.

Svaki su dan stajali na programu: sv. Misa, kateheza, pjevanje, zajedničke igre, šetnje kroz šumu, a ni posjeta prekrasnom Eifelbadi nije izostala. Djeca su od Steinbachtsperre do Bad Münstereifel (8 km) pješaci, a povratak je bio autobusom. No, jedna je grupa, na čelu sa sestrom Vlastimirom, i nazad išla pješice.

Ovoga puta bilo je svega što srce i dušu mladih ispunjava. Iako smo bili svi jedno srce i jedna duša, ipak su se našle dvije „protivničke“ momčadi i podijelile megdan u nogometu. Momci su lako sastavili dvije momčadi: Köln-Langenfeld s g. Željkom protiv Aachena na čelu sa fra Matom. U prvoj utakmici bodovi su pripali Köln-Langenfeldu, ali u revanšu je trijumfirao Aachen zahvaljujući p. Mati koji je, izgleda, šetajući kroz šumu skupio potrebnu kondiciju. Smatram da je podjela bodova najrealnija.

Na Veliki četvrtak poslije svete Mise i zajedničkoga ručka došao je rastanak. Djeca koja su se prvi put sastala oprašala su se među sobom mašući jedni drugima. Odlazili su puni života, puni mladenačkog zanosa, puni doživljaja. Svi su bili umorni, ali puni sreće. I ja sam bio sretan videći sreću djece, no u meni je ipak ostala tjeskoba. Toliko djece pod tuđim nebom, djece koja su otrgnuta ispod majčinskog podneblja, djece koja

Hoće li ovi mladi sačuvati svoj narodni identitet, iako žive u Njemačkoj?

bolje govore njemački nego materinski hrvatski jezik! Na povratku, dok sam vozio krivudavim eifelskim cestama, pitao sam sam sebe: nije li ova Njemačka poput Šimuna Cirence? Šimun nosi križ na kome će Isus biti prikovan. Njemačka nam pruža blagodat i materijalna dobra i time nas još više prikiva uza se.

Završio bih molitvom koju ću možda iduće godine reći na istom mjestu i sa istom djecom: Gospodine, daj da ne izgubimo svoj nacionalni identitet zaslijepljeni ovozemaljskim dobrima. Ž.K.

FRANKFURT/M.

Divote uskrse noći

Kao i većina drugih došao sam na uskrsnu noć u crkvu da vidim obrede koje još nisam vidio. Došao sam jer sam se tek nedavno obratio i jer sam želio vidjeti prijatelje i s njima malo popričati.

No, kući sam se vratio pun nečeg novog u duši, radostan kao dijete kad dobije neku zanimljivu igračku. Po prvi put osjećao sam se dignut negdje u visinu gdje vlada samo ljubav i mir. Po prvi puta, te noći, rasplamsala se moja vjera u neugasivi oganj koji i sada, dok pišem ove retke, grije moju nutrinu i rasvjetljava one moje tamne kutke koje sam tako dugo skrivao i nije kao njihovo postojanje.

A sve je počelo onoga trenutka kada su se u crkvi pogasila svjetla i kad je oltar utonuo u tamu. S mrakom se spustila i neka čudna, zaglušna tišina unoseći u srce jezu i zimu. Pitao sam sam sebe zašto toliko drhtim. Zar je ova tama tako strašna? Ne sliči li ona, pitao sam se, ljudskome duhu koji je uronio u materijalizam, duhu koji je Krista-Svjetlo davno odbacio i kakav sam i ja sam nekada bio?

I onda: tiho, nečujno, skoro neprimjetno bljesnuo je u crkvi mali plamen. Zatim drugi, treći, četvrti... Redom su se palile svijeće koje su pod crkve pretvarale u vatreno more. Ja sam uspio samo prozboriti: „Bože moj“. Drhtavim rukama upalio sam i ja svoju svijeću. Ruke su se znojile, usta sušila. Kao u vrućici gledao sam sve to i osjećao kako se toplina tih svijeća prelijeva u mene, kako nešto divna u meni raste. U meni se probudio onaj drugi Ivan, onaj kojega sam ja tako dugo gušio stideći ga se, zavarano glupim i nazadnim mislima.

Svaka ta svijeća predstavljala je jedno ljudsko srce. Svaki plamen predstavljao je plamen vjere i nade što ga je upalio Isus Krist svojom mučeničkom smrću na križu. I svaki se plamen stapao s ostalima u jednu veliku vatru, neugasivu vatru ljudskosti, vjere i ljubavi.

Gdje ste sada, prijatelji moji, da vidite ovo – prošaptao sam suzdržavajući suze. A onda, poput trube, poput nečega nadzemaljskoga, divnoga, neopisivo lijepoga, slio se niz oltar pjevani „Exultet“, jedna od najljepših pjesama koju je stvorio vjernički glazbeni genij čovječanstva.

Gledao sam tu rijeku života što je svjetlucala stvarajući križ u crkvi i bio siguran da su svi ti ljudi po prvi put uistinu jedno tijelo i jedan duh. Oni su osjetili i osjećali Kristovu blizinu i shvaćali vjerničkom dušom značenje Isusova uskrsnuća.

Da, ovaj je obred bio zbilja nešto najljepše što sam ikada vidio. Po njemu sam po prvi put izišao iz onoga svoga ja i doživio nešto novo i neslućeno.

Kao u ekstazi pratio sam cijeli obred. A kada su se ogasile orgulje, jednostavno sam ostao zapanjen. Kakve li divne kombinacije tonova posvećenih Kristu!

Neću, vjerujem, nikada zaboraviti ove uskrsne noći niti onih lica koja su pri izlasku iz crkve blistala, sjala od sreće i dubokog mira.

Samo šteta, velika šteta, što ovakvih divnih noći i sličnih obreda nema malo više. Šteta što se Mise ne drže pri svjetlu voštanica ili, šteta možda, što te svijeće – simbol uskrsnula Krista – ne gore u našim srcima tijekom čitave godine. Jer da gore u nama, sigurno bismo Kristovu blizinu i nazočnost u dušama i u društvu dublje doživljavali.

Ivan Blaž

Kratke i zanimljive vijesti

Stranci u Njemačkoj (statistika)

30. rujna 1984. godine živjelo je u SR Njemačkoj 4.363.648 stranih sugrađana. Među strancima su najbrojniji Turci – 1.427.798. Na drugom su mjestu građani iz Jugoslavije – 600.314. Najveći broj jugoslavenskih sugrađana živi u pokrajini Baden-Württemberg – 172.501, zatim u Nordrhein-Westfalenu – 134.873 i u Bavarskoj – 120.712.

Posljednjeg dana rujna 1984. bilo je 246.800 nezaposlenih stranaca. Broj nezaposlenih građana iz Jugoslavije iznosio je 31.195. Na prvom su mjestu Turci s 92.647 nezaposlenih.

Godine 1983. rodilo se u SR Njemačkoj 61.470 djece-stranaca. Zanimljivo je napomenuti da se 1975. rodilo 95.873 inozemne djece, a 1974. čak 108.270. Njemačko državljanstvo primilo je godine 1983. točno 39.485 stranih sugrađana. U svim školama SR Njemačke bilo je školske godine 1983/84. ukupno 831.239 učenika-stranaca. Na visokim školama i fakultetima studiralo je 69.617 stranaca. Tijekom 1983. godine poslali su stranci sedam milijardi i četiri stotine milijuna maraka u svoje zemlje. Jugoslavenski su građani te iste godine uputili u domovinu milijardu i pol maraka, a 1973. godine dvije milijarde i dvjesto milijuna.

Nijemaca sve manje

Kako javlja Savezni statistički ured u Wiesbadenu prošle se godine u SR Njemačkoj rodilo 581.000 djece. To je samo nešto više nego 1978. godine kada je zabilježen najmanji broj novorođenčadi otkada postoji Savezna Republika. Broj umrlih 1984. iznosio je 694.000. To znači da je u jednoj godini bilo 113.000 više umrlih nego rođenih. Savezna Republika je tako jedina zemlja na svijetu u kojoj već trinaest godina uzastopce više ljudi umre nego se rodi. Budući da u SR Njemačkoj svake godine opada i broj sklopljenih brakova, mali su izgledi da se u narednim godinama poveća broj novorođenih. Osim toga, nigdje na svijetu nema toliko domaćinstava s jednim, gotovo uvijek starijim članom, kao u SR Njemačkoj. Od sto domaćinstava na jednočlane ih otpada 29.

NEVIGES

Veliko hodočašće hrvatskih katolika Gospi u Neviges (rursko-westfalsko područje) bit će i ove godine na **Duhovski ponedjeljak, 27. svibnja**. Ispovijedanje počinje u 10 sati, a poslije toga slijedi pobožnost križnog puta. Svečanu sv. Misu predvodi zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić. U Misi će sudjelovati pomoćni kölnski biskup dr. Dick i pomoćni essenski biskup J. Angerhausen. Poslije podne predviđen je sat klanjanja.

Koliko Hrvata živi u Austriji?

Navodeći informacije Statističkog ureda iz Beča Tjednik Gradišćanskih Hrvata „Hrvatske novine“ od 22. veljače 1985. bilježi da u Austriji živi 22.371 austrijskih građana kojima je materinski jezik hrvatski. Većina tih građana živi u Gradišću. Po mišljenju spomenute novine ovaj je podatak netočan, jer u Austriji živi mnogo više Hrvata. No, kad bi ih i bilo samo 22.371, ipak su Hrvati puno brojniji od Koruških Slovenaca u Austriji o kojima se tako često piše i govori.

MARIENTHAL

Kao i svake godine organizira se i ove veliko hrvatsko hodočašće u poznato Gospino sveetišće u Marienthal na **Duhovski ponedjeljak, 27. svibnja 1985.** Od 10 sati prigoda za sv. ispovijed. U 11.15 sati križni put marienthalskom dolinom. U 12 sati svečana sv. Misa koju predvodi i propovijeda dr. fra Emanuel Hoško, župnik župe Sv. Križa u Zagrebu (Siget). Kulturno-umjetnički program pod vedrim nebom izvest će, poslije ručka, VIS župe Gospe od zdravlja iz Splita. Marienthal se nalazi nedaleko od Wiesbadena i u nj hodočaste uglavnom naši vjernici s rajnsko-majnskog područja.

Svećeničkih zvanja sve više

Prije šest godina študiralo je u poljskim školama za spremanje svećenika 5.850 gojenaca. Godine 1984. popeo se njihov broj na 8.130 kandidata. Prošle su godine za svećenike zaređena 822 mlada teologa. A kod nas? Svake godine sve manji broj sjemeništara i mladomisnika. Naša svećenička zvanja iz SR Njemačke su potpuno zatajila.

REUTLINGEN

Hrvatska katolička misija Reutlingen skupila je za unesrećene sestre Čuljak svotu od 6.000.- DM. I nomogetni klub „Croatia“ iz Reutlingena uključio se u tu akciju i skupio 510.- DM.

FRANKFURT/OFFENBACH

Četrnaesti susret hrvatske katoličke mladeži u SR Njemačkoj i biblijska olimpijada o Isusu Kristu održat će se u Frankfurtu i Offenbachu od **14. do 16. lipnja 1985.** godine. Susretu će predsjedati južnohrvatski metropolita dr. Frane Franić. Kako se susret održava u Godini mladih i u Godini glazbe, organizator p. B. Dukić očekuje rekordan broj mladih sudionika i posjetitelja.

Krasne tapiserije

Ovu divnu sliku, tapiserijski rad iz vune, po PAVIRA-SYSTEMU, formata 50 x 45 cm, možete naručiti kod: Ana Rušev, Eckener Str.37, 5100 Aachen, tel.: 02 41 / 52 74 19. Cijena 60,- DM. Kasnije ćete moći naručiti ručni rad u vuni Markove crkve u Zagrebu, grada Dubrovnika, Povijesti Hrvata (Ivana Meštrovića) i sl.

Pokojnoj „teti“ Olgi u spomen

† Olga Pfab

S određenim zakašnjenjem bilježimo smrt **Olge Pfab** koja je preminula 30. 4. 1984. u 63. godini života. Majka pokojne Olge je iz Dubrovnika, a otac Austrijanac. Pokopana je u Bayreuthu. Prije jedanaest godina neumorno je radila na tome da se u Bayreuthu osnuje naše misija, a kad se misija osnovala pozivala je naše ljude na hrvatsku Misu. Često je obilazila gradilišta i pomagala našim radnicima savjetom i djelom tražeći za njih posao, stan i sl. Bila je praktična katolkinja. Na mjesnom groblju od nje su se oprostili njemački župnik, hrvatski misionar p. Stjepan Pavoković i socijalni radnik Vito Barišić. Počivala u miru Božjem!

Socijalni savjetnik...

Socijalna pomoć – milostinja za strance?

Nezaposlenost je izgleda bolest modernog vremena. Ni stranci koji žive i rade u Saveznoj Republici Njemačkoj nisu pošteđeni od takve bolesti. Svakim danom sve je više onih koji su već duže vremena nezaposleni i koji imaju malo nade da će naći neko novo zaposlenje. To naročito vrijedi za one koji su zbog težih poslova ili slabe prehrane u prošlosti sada slabog zdravstvenog stanja i koji se nalaze u srednjoj dobi. Nakon izvjesnog vremena ti su ljudi, iz različitih razloga, prisiljeni zatražiti socijalnu pomoć.

Pitanje socijalne pomoći u SR Njemačkoj veoma je delikatno za radnike iz Jugoslavije, budući da Jugoslavija nije potpisnica Evropskog ugovora o socijalnoj pomoći. Zbog toga je potrebno znati neke važne stvari prije postavljanja zahtjeva za socijalnu pomoć. U ovom članku ćemo se pozabaviti s pravnim pitanjima socijalne pomoći, koja su naročito važna za naše radnike. Zakonsko pravo na određene vrste socijalne pomoći imaju svi stranci koji borave u SR Njemačkoj. U §120 BSHG (Savezni zakon o socijalnoj pomoći) navedene su slijedeće vrste pomoći na koje stranci s boravkom ovdje imaju pravo:

pomoć za životno izdržavanje, bolesnička pomoć, pomoć za buduće majke i roditelje, pomoć oboljelima od tuberkuloze i pomoć za njegu. Ostale vrste pomoći prema Saveznom zakonu o socijalnoj pomoći mogu se dodijeliti strancima uzi-

majući u obzir svaki pojedini slučaj. Tu se naročito radi o pomoći koja se daje jednokratno u posebnim socijalnim situacijama.

Oni stranci koji su došli u SR Njemačku samo zbog toga da bi primali socijalnu pomoć nemaju na nju prava. Za strance koji su postavili molbu za azil postoje posebne odredbe, ali se s tim pitanjem, budući da za naše radnike ono nije tako važno, ne bismo duže bavili.

Zakon o strancima i socijalna pomoć

Prijedimo sada na Zakon o strancima iz 1965. godine koji je i danas na snazi, iako je u posljednje vrijeme vođena velika diskusija – neki su izradili i konkretne prijedloge za novi zakon – o promjeni toga zakona. Prema §10 Zakona o strancima stranac može biti protjeran iz SR Njemačke ako nije sposoban izdržavati sebe ili članove svoje obitelji bez primanja socijalne pomoći. Prema više presuda upravnih i viših upravnih sudova za izgon je dovoljna činjenica da stranac raspolaže s manje sredstava nego što je predviđeno Zakonom o socijalnoj pomoći, kao minimumom za život dostojan čovjeka. Znači, stranac i ne mora uopće primati socijalnu pomoć da bi bio istjeran zbog nesposobnosti uzdržavanja sebe ili članova svoje obitelji.

Postavlja se pitanje kako, Ured za strance doznaje da neki stranac prima socijalnu pomoć? Tu postoje legalne ili ilegalne mogućnosti davanja podataka.

Mnogi Uredi za strance su jednostavno dobivali telefonskim putem potrebne podatke od Ureda za socijalnu pomoć, iako je to zakonom bilo zabranjeno. Međutim, nova bonška vlada legalizira davanje osobnih podataka stranaca Uredima za strance. Od 1.7.1983. godine Uredi za socijalnu pomoć načelno imaju pravo dati osobne podatke nekog stranca Uredu za strance, ako je to potrebno za provođenje mjera predviđenih Zakonom o strancima. To davanje osobnih podataka nije dozvoljeno (zakonski) za vrijeme prvih šest mjeseci primanja socijalne pomoći (§71 SGB X).

Postavlja se pitanje, kako se zaštititi od izгона, a ipak primati socijalnu pomoć u potrebi? Prema danas važećim propisima najbolje je još za vrijeme trajanja radnog odnosa i ispunjavanja određenih uvjeta uzeti ili neograničenu dozvolu boravka ili, što je još puno bolje, pravo na boravak. Naknadno ograničavanje boravka samo zbog primanja socijalne pomoći nije više moguće. Kako možete osigurati svoj boravak i u lošim danima, najbolje vam može protumačiti vaš socijalni radnik. M.V.

Rad s alkoholičarima je težak, ali jako potreban

Godine 1981. zamislilo je krovno udruženje Karitasa u Freiburgu trogodišnju popratnu seminarsku izobrazbu za strane socijalne radnike, koji u svom radu vode brigu i o ovisnicima o alkoholu. Ponuda je bila upućena svim soc. radnicima, namještenima kod Karitasa.

Na prvom seminaru, održanom 1981. godine, prisustvovalo je tridesetak soc. radnika raznih nacija. Već na slijedećem sastanku pojavili su se samo hrvatski soc. radnici, koji su još uvijek i jedini zainteresirani za ovu ponudu.

Prvotni koncept Freiburga se nije mogao ostvariti i privesti kraju 1983., kako je bio zamišljen. Razlozi za to nisu ležali na organizatoru, nego na interesentima kojima je ta ponuda upućena.

Zašto?

Alkoholizam se često definira i kao obiteljska bolest. Prihvatimo li ovu definiciju kao ispravnu, tada se nameće pitanje, zašto onda tako mali interes kod soc. radnika za tu vrstu rada? Odgovor nije lak, štoviše on je mnogostruk. Težište svog rada bira svaki soc. radnik pod prizmom prioriteta. U mnogim slu-

čajevima on se, dapače, osjeća prinuđenim angažirati se tamo gdje vlada najveća „potražnja“. To znači, vanjske životne okolnosti naših građana u ovoj zemlji dirigiraju uvjete gdje će soc. radnik staviti težište svog rada. Ta okolnost dirigiranja može ga dovesti u nezavidan položaj, gdje je prisiljen činiti jedno, a pustiti po strani drugo koje je isto tako važno. U ovom smislu se i trebaju vrednovati njihovi povici za više novog stručnog osoblja.

Ako alkoholizam uzmemo pod lupu, vidjet ćemo da je to jedna kompleksna bolest, uvjetovana mnogim faktorima i koja se treba liječiti interdisciplinarno. Ona ne pogađa samo osobu koja konzumira alkoholna pića, ne samo njegovo tijelo, njegove psihičke i intelektualne sposobnosti. Bolest alkoholo-

Pišu nam čitatelji

lizma je takve naravi da narušava brak, obitelji; sa svim posljedicama koje slijede za njega samoga i pogođene: bračnog partnera, djecu, ostale koji su uskoj vezi s njim. Ona slabi strukturu i funkcionalnost veza i dužnosti u društvu. Sve dužnosti prema sebi, braku, obitelji, društvu – u užem i širem smislu, alkoholičar zanemaruje i zapušta.

Usljed razaranja moždanih ćelija koje vrši alkohol, neminovno dolazi i do razaranja alkoholičareve osobnosti. Ovisnik o alkoholu gubi djelomično pamćenje, te kontrolu nad svojim verbalnim, emocionalnim i intelektualnim sposobnostima. Često ponavlja jednu te istu priču koju svi u njegovom krugu već znaju: izmišlja, hvali se, konfabulira, daje savjete svima i svakomu. Teško ili nikako kontrolira emocionalne izljeve. Razdražljiv je, lako se naljuti, uvrijedi. Razvija svoju vlastitu filozofiju o svijetu i životu koja se nipošto ne podudara sa stvarnošću.

Rad s takvim osobama je nadasve mukotran i kompliciran. Njihovo socijalno, psihičko i fizičko zbrinjavanje morali bi obavljati i liječnici, i psiholozi/terapeuti, i soc. radnici. On, ovisnik o alkoholu, treba pomoć sa svih strana, pomoć sviju nas.

Izgleda da je ova bolest uzela takvog maha da ju više ne možemo previdjeti. Ovo dokazuje i slijedeća činjenica: na zadnji seminar u Freiburgu koji je održan polovicom veljače 1985., bilo se prijavilo 13 soc. radnika iz cijele Njemačke. Nažalost, neodgovorne druge, hitne obaveze i bolesti spriječile su u posljednji momenat njih četvero da sudjeluju na tom seminaru. Projekt, koji je zamislilo i koncipiralo krovno udruženje Karitasa iz Freiburga, ipak još uvijek nije umro. Svi zainteresirani u socijalnom radu, koji vode brigu i o ovisnima o alkoholu, pozvani su sudjelovati na budućim seminarima ovog karaktera.

sudionik

Poštovani uredniče,

U trećem broju „Žive zajednice“, u ustaljenoj rubrici „Iz hrvatske kulturne baštine“, str. 4. i 5., donijeli ste od nepotpisanog autora prikaz o životu i radu hrvatskog pjesnika i dramatičara **Milana Begovića**. Pored zbilja brojnih naslova upalo mi je u oči da u prikazu nema značajnog Begovićeve libretta komične opere „**Ero s onog svijeta**“ koju je uglazbio **Jakov Gotovac**. Ta je opera doživjela svoju premijeru u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu 1935. godine, točno prije 50 godina. Dosada je izvedena u Hrvatskom kazalištu 499 puta. Poznata je i izvođena i izvan granica naše Domovine.

U mali spomen na ovaj jubilej doživjeli su gledaoci RTV Zagreb 3. siječnja ove godine „pravu svečanost za oko i uho“, kako se to uobičajava kazati kada se gleda popularnog „Eru“. U izvanrednoj kombinaciji ploča ekipe prvaka zagrebačke opere **Vladimira Ruždaka**, **J. Gostića**, **M. Radev** i drugih te „žive“ glume naših poznatih glumaca koja se odvija u našoj lijepej dalmatinskoj zagori. Gledaoci malih ekrana mogli su zbilja uživati u slikovitosti vrljčkih i sinjskih krajolika u kojima je radnja snimljena te u bogatoj šarolikosti narodnih nošnji toga kraja i izvanredno živim plesovima dalmatinske zagore.

Kako libretto **M. Begovića**, tako i prekrasna **Gotovčeva** glazba sriču se u našu poznatu poslovice: „Nije blago ni srebro ni zlato, već je blago što je srcu drago“.

U ovom svom djelu **Begović** je opisao istinsku ljubav dvoje mladih – **Ere** i **Đule** i pokazao da ta ljubav ne poznaje kratkotrajne prolaznosti bogatstva. **Erina** i **Đulina** ljubav pozna samo zajednički put koji vodi u obiteljsku sreću.

Marija Šimović, Bochum

Stvarno je u našem članku o **Milanu Begoviću** tehničkom omaškom ispao kratki ulomak koji govori o pjesnikovu librettu za „**Eru s onog svijeta**“. Srdačno Vam zahvaljujemo za ovu važnu dopunsku informaciju.

Poštovani uredniče,

U mnogim našim misijama održavane su u korizmi duhovne obnove za naše vjernike. Nemali broj svećenika iz domovine došao je pomoći misionarima u njihovom pastoralnom radu za vrijeme korizmenih i uskrasnih blagdana. Tako je salezijanski provincijal p. **Ambrozije Matušić** vodio duhovnu obnovu u Bayreuthu. On je obišao i sve misije po Njemačkoj koje vode njegova salezijanska subraća. Tema njegovih propovijedi svodila se na Kristovu riječ: „Obratite se i vjerujte Evanđelju“. Vjernici bi ne samo njega, nego i druge provincijale, rado željeli vidjeti, čuti i upoznati.

Pavo Mikić

Majci

Nema pred Bogom veće zasluge nego li je roditi velik broj djece, kršćanski ih odgojiti i učiniti ih vrijednim članovima ljudske zajednice.

Tebi koja si od svog srca srce mi dala,
Tebi suradnice u stvaranju moga bića,
Tebi tiha, povučena, bogobojazna majko,
Tebi što tamo u kućici našoj
Dan za danom provodiš sama
Daleko od muža, daleko od djece.
Bilo zimi, bilo ljeti, na proljeće ili u jesen,
Svako jutro ustaješ rano
Da konja, kravu i svinju nahraniš.
Usprkos boli ti to uvijek radiš,
Za tebe nikada počinka nema,
Za tebe, majko, patnice majko.
Ti što svaku večer prebireš zrnca
Krunice svete, Majke nebeske,
Ti što se odričeš i jela i pića
Žrtvu da svome Bogu prineseš
Za muža svoga, u tuđini što je,
Za djecu svoju, što lutaju svijetom.
Ovim putem, predraga majko,
Tisuću puta, hvala ti kažem
Za brigu, njegu, probdjevne noći.
Hvala za sve, što si do sada
I što ćeš od sada činiti, majko,
Majko, majko, brižna majko. Ivan Čirko

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

Marica i njezina „djeca”

Doleti jučer fra Jure pa me pita: „Imaš li kakvu dobru ideju za nediljni pridiku – majčin dan i 'nako?' „Fra Jure”, velim, „jesam ja otac šestero djece, hvala Bogu za njih, al im nisam mater – a vi ni čača ni mati! Što mi dva znamo o majkama?” „E, moj šjore, znamo mi dosta o onoj jednoj, kojoj dugujemo tilo i dušu, viru i ljubav prema Bogu i domovini. Al ka' naše majke, taki danas neš nač na cilom svitu! To sad sve iste sive boje, ka' da i' kupuju sa štange u Kafofu!” „Ne griješite dušu”, velim, „većina današnjih majki živi i žrtvuje se za svoju djecu baš kao i nekoć naše matere!” „U redu, al ima i' danas taki čudni, da Bog sačuva!”

Odmah mi padne na pamet Marica: „Poznam jednu modernu 'majku', kojoj nema ravne na kugli zemaljskoj.” „Da mi ti ne izvediš kaku komendiju?”, pita fra Jure.

Četrdesetih godina, od toga polovicu u Njemačkoj, Marica bila nekoć u sestrarskoj školi sv. Križa (zato joj ostao nadimak „sestra Marica”), al joj se ondje nije svidjelo, svukla mantiju i učila knjigovodstvo. Od prvih dana naše dvadesetgodišnje misije pjeva u crkvenom zboru i član je župskog vijeća, al je nikad nema u društvu, na zabavi ili na plesu. Kao da ispod gradske odjeće nosi još uvijek sestrarsku halju.

Jednom sam joj odnio neki žurni poziv. Dok Marica kuha kavu, ogledam se po stanu i odmah mi upadnu u oči njezina 'djeca', o kojima sam već nešto bio naučio. „Znam ja što vam sad prolazi glavom!”, veli ona. „Kao što druge babe drže cucke ili mačke – mislite vi sad – tako i sestra Marica skuplja sve ovo!”

Maričina 'djeca' svečano stoje šutljiva u staklenim vitrinama: stotine umjetnički izrađenih svijeća. Nisu to obične svijeće kao u crkvi, nego omašne skupe tvorevine iz raznobojnog voska, svih oblika i ukrasa, prava remek-djela.

Nakon što je lakoumno napustila samostan, pa joj kasnije zaručnik izmamio cijelu ušteđevinu, izgubila Marica povjerenje u ljude, u život i ljubav, pa se polako isključila iz vanjskog svijeta. Ali kako svatko mora imati nešto svojeg

oko sebe, izabrala ona čiste, lijepe svijeće, koje tiho izgaraju i griju dušu.

„Ma biži, ta tvoja Marica je sprdačina, prava karikatura majke!”, ljuti se fra Jure. „Ali, oče, ona je mirna i pobožna žena, samo što se nije znala odlučiti, hoće li u samostan ili u obitelj, pa tako spala na sabiranje lijepih stvarčica!” Fra Jure se smiri: „Znam, svi smo mi čuđaci. Kad nam nešto ne ide po čefu, zatvorimo se ka' puževi u njiove kućice, pa, neko se oda vinu, drugi juri za parama, treći ode u politiku, i tako po redu.” Pokušam ga smiriti: „Fra Jure, vi dobro znate da je to s majkama danas drugačije neg je bilo u naše vrijeme kod naših matera.”

Fra Jure sjedne pa se nasmije: „Ajda ti ispričam šte sam jednom doživljava u Splitu na nekom službenom prijemu. Bio tu biskup Franič, nešto nas popova i fratar, a najviše direktora i funkcionera s njiovim gospojama. Popilo se, razveza' se jezik, pa tako doša' govor i na dicu. Počele se lipe drugarice odma' tužit, kako moderno društvo i privreda ne dopuštaju više od jednog il dva diteta, pa uzele složno, ka' guske na bari, pivat sve one isprike današnji' majki: 'Moj trbu' pripada samo meni', dica ometaju progres', 'uz dicu nemam vrimenta za razvoj ličnosti', 'što će dica jadnim Afrikancima kad i' ne mogu ranit', i sve tako redom. Vidiš, ima još luđi matera neg je tvoja sestra Marica!”

Pokušam fra Juru zaskočiti: „Činjenica je da Afrika i Južna Amerika doista nemaju dosta hrane za jata nezbrinute djece!” „Al ko je tome kriv? Ne one jadne majke! Al čuj dalje! Mi popovi slušamo i mislimo na naše majke koje su drugče mislile od ovih ugojenih gospođa. Onda se jedna obrati nama pa upita, koliko su dice naše matere rodile i odgojile. Jedan veli pet, drugi sedam, biskup bija treći od osmero dice, kad je doša' red na me, ja ko iz puške: 'Bilo nas je šestero, al niko ni umra' od gladi il mora' otić od kaće, osim jednog brata, koji je posta' političar!' Jedan od nji' mi namigne pa mi kašnje vani veli: 'Samo tako dalje, braćo! Nas kršćana sve više!' Vidiš, moj šjore: te su moderne matere

Piše Ivo Hladek

iste ka' tvoja Marica: ona skuplja šarene svijeće, a one slobodu ličnosti. Al dice neće nijedna!”

„Sve je to lijepo”, velim, „ali vi znate koliko današnje majke trpe od brojnih poroda, njege, ishrane djece, od briga za odgoj i školu. Teret djece leži na ramenima majke!” Fra Jure slegne ramenima: „A šta 'š, tako je valjda Bog odredio. Ogledaj se u prirodi: zar tele trčkara oko bika, a ne oko krave? Ne nosi u gubici slijepe mačkice na sigurno misto mačak, neg mačka. Razigrano ždribče ne sisa oca ždribca, neg mater kobilu. Jest, dite je čačin i majčin plod ljubavi, al mu je mati uvijek bliža po tilu i duši”. Protivim se: „Otac radi za njih i štiti dicu i ženu!” „Imaš pravo, otac čuva dite svojom snagom, pa ako ustriba i sikirom, ka' Rade iz Ričica.” „Sjekirom?”, čudim se. „Izgrija učo u školi dva brata, jer su došli u razred s rvackim pozdravom 'Faljen Isus!' Popodne poletija Rade u školu, pa kad je naša' zaključanu kapiju, on sikirom razvali ulaz i prisili nastavnika, da se u nedilju prid cilim Božjim pukom ispriča za uvridu dice. Al, to je viša sila, a majčina ljubav je dublja, ona prodiere ditetu do dna srca. Kažem ti ja, šjor Ivo, nema lipše zasluge prid Bogom i ljudima neg roditi što više zdrave dice pa i' odgojit za dobre kršćane i vridne članove zajednice. Zato ja onu tvoju Maricu i sve njoj slične naopake 'majke' ne mogu progutat! Što se ne vrati u samostan, kad joj se obiteljski život ne sviđa? Tamo će imat svičica i mačkica koliko oče, al neće bit jalova usidilica, neg će služiti Bogu i narodu!”

„Da bi dobro vidio i pravilno vrednovao vitraže na crkvenim prozorima, moraš biti u katedrali i iz nje gledati. Isto tako, da bi razumio Katoličku Crkvu, moraš živjeti u njoj.”

B. Philippe

Zanimljiv prijedlog „Književnih novina“

„Zločinac ili svetac?“

Književne novine, list za književnost, umetnost i društvena pitanja, Beograd, 1. travnja. „Zločinac, ili svetac?“ naslov je teksta Branislava Petrovića o slučaju kardinala Alojzija Stepinca. „Sada, posle decenija koje su minule, valja se mirnije, pribranije i pametnije vratiti slučaju kardinala Stepinca. Umesto golog inata jeste-nije, svetac-zločinac, inata koji može imati teške posledice naročito na mladež koja je sada na sceni, bilo bi uputnije, uz pomoć pravne nauke, činjenica i dokumenata (a to je sa ove vremenske distance apsolutno moguće) pokušati doći bar do ljudske istine ako nam je božja nedostupna. (...)“

Valja priznati: prve godine posle rata, dok još miriše barut i dime zgarišta, nisu godine kad se Pravda najbolje oseća. Suditi se, naravno, mora, ali Sudijama nije lako, nije lako. Dokumenta sa svežom štamparskom bojom nisu i najpouzdanija. Ako nekome izriče kaznu od šesnaest godina oduzimanja slobodnog ljudskog života, Sudija mora imati debele razloge. Petrović dalje konstatira: „Ove, 1985, do trenutka kad ovo ispisujem i dalje, Država (u svoj složenosti tog određenja) ne odstupa od svoje ODLUKE da je kardinal Alojzije Stepinac ratni zločinac.“

Na drugačije JAVNO deklarisanje gospodina kardinala Franje Kuharića (i ne samo njegovo, i ne samo njegovo), Država (dakle) ne reaguje ili reaguje verbalnim opaskama koje suštinski i pravno znače vrlo malo ili gotovo ništa. Za pisca ovog članka gospodin kardinal Franjo Kuharić je ozbiljan čovek, sa visokim ugledom crkvenog dostojanstvenika.

Ako gospodin kardinal Franjo Kuharić JAVNO uzdiže ličnost i delo počivšeg kardinala Alojzija Stepinca, on za to, verovatno, ima jake razloge potkrepljene činjenicama s kojima bi mirne savesti i čista obraza mogao stati pred lice Pravde. Nije moguće verovati da će čovek tog dostojanstva u hijerarhiji Crkve slaviti i do svetaštva uzdizati RATNOG ZLOČINCA ako ne raspolaže pravnim i naučnim činjenicama koje dokazuju, nepobitno i neopozivo, da kardinal Alojzije Stepinac NIJE RATNI ZLOČINAC“.

Petrović na kraju piše: „Teško je pristati na atmosferu tog strašnog nesaglasja da je za moju Državu neko RATNI ZLOČINAC a za moju (našu) Crkvu – SVE-TAC.“

Ili je svetac ili zločinac?

Vrli savremenici, zastanite trenutak pred ovim pitanjem. Ima li strašnijeg pitanja za naše savesti, za naše poimanje istorije, za naša osećanja pravičnosti, za naš ljudski život? Opasnijeg raznoglasja, monstruoznije ping-pong partije, teško da ima.

To nesaglasje se mora razrešiti, ono je razorna bolest već u dubokoj metastazi, ono ne ostavlja nikakav prostor ravnodušju, to nesaglasje koje razara suštinu i zemaljskog i nebeskog poretka.

O ja sam sasvim ubeđen da gospodin kardinal Franjo Kuharić, kao sluga Crkve i sin ovog društva, ne može slaviti zločinca. Takođe sam ubeđen da društvo u celini nema nikakve koristi ako u njegovom letopisu jedan SVETAC slovi

Kard. Alojzije Stepinac. Za Crkvu u Hrvata on je Svetac.

**ZZ ZIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a.M. 50
An den Drei Steinen 42, Tel. (0 69) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
Stanka Vidačković,
p. Jozo Župić

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (BLZ 500 50102)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

kao ZLOČINAC. Počivšem kardinalu Alojziju Stepincu (a to se nameće kao jedino moguće) treba ponovo suditi. Ne na način kako se sudilo daleke 1947 – novo suđenje podrazumeva naučnu raspravu, simpozijum, na kome će se, oči u oči, sa dokazima, dokumentima, činjenicama, sa jasnim argumentima kojima raspolažu i Crkva i Država, naći pravnici, naučnici i filozofi, etičari i istoričari, pesnici i političari, e da bi se, u atmosferi istinske tolerancije, došlo do istine, do istine koja će biti razumljiva razumu, do prave ljudske istine o Alojziju Stepincu koji nas – i iz groba stalno okićenog cvećem – već na domaku 21. stoleća, opasno deli.” (AKSA)

„Verbrecher oder Heiliger“

Die Belgrader „Zeitschrift für Literatur“ vom 1. April 1985, unter dem Titel „Verbrecher oder Heiliger“, befürwortet ein wissenschaftliches Symposium über das Leben und Wirken des verstorbenen Kard. Aloisius Stepinac. Ein hochinteressanter Vorschlag.

Postvertriebsstück D 2384 E Gebühr bezahlt: